

KELEIVIS

THE TRAVELER LITHUANIAN WEEKLY

NO. 42

SOUTH BOSTON, MASS., SPALIO (OCTOBER) 18, 1961

56-tieji Metai

"Keleivio" Telefonas AN 8-3071

Second-class postage paid at Boston, Massachusetts

Atskiro Numerio Kaina 10 Centų

KELEIVIS

Prenumerata:

Amerikoje ir užsieniuose
metams \$4.00
pusi metų \$2.00

KELEIVIS

636 Broadway, So. Boston 27, Mass.

KELEIVIS

Lithuanian Weekly
Published in So. Boston, Mass.
Since February 9, 1905

KELEIVIS

Address:
636 Broadway, So. Boston 27, Mass.

Vienas Neatsargus Žodis Sukėlė Audrą Nigerijoje

"Taikos Korpusas" Daro Pirmus Žingsnius Afrikoje; Atvirutė Sukėlė Didelę Audrą Nigerijoje; Studentai Šaukia "Vaziuokit Namą"; Neturtingi, Bet Jautrūs Afrikiečiai Su Įtarimu Žiūri į Vakarus.

Prezidento Kennedy įkurtas "Taikos korpusas" iš jaunų, pasiryžusių žmonių, kurie po atitinkamo pasiruošimo vyksta į įvairius "ūkiškai atsilikusius" kraštus padėti jiems kelti ūkį, kurti mokyklas, padėti kovoti su ligomis ir panašioms reikallams. Sumanymas rado nemažai pritarimo krašte ir daug jaunų žmonių ruošėsi modernioms misijoms "atsilikusiuose" kraštuose.

Viena "Taikos korpuso" grupė iš 37 žmonių neseniai išvyko į Nigeriją ir ten ėmėsi mokytojų darbo. Viskas, rodos, ejo sklandžiai, iki atsitiko nelauktas dalykas. Viena "Taikos korpuso" narė iš Naujosios Anglijos panelė Margery Michelmoro parašė iš Nigerijos vienam savo geram pažįstamam atvirutę, kurioje pasakoja, kad nežiūrint viso pasiruošimo, ji negalėjusi įsivaizduoti, kokiame nešvarume (squalor) vietiniai žmonės gyvena, ji tik pabuvusi Nigerijoje suvokianti, ką reikia "atsilikęs" kraštas.

Tos mergaitės atvirutė kokiui tai būdavo pateko į vietos studentų rankas. Tie atvirutę padaugino ir išplatino vietos studentų tarpe, kurie tuoju susaukė masinį mitingą ir priėmė nutarimą, kad visi "Taikos korpuso" nariai, "imperializmo agentai" ir "šnipai" būtų išvaryti iš visos Nigerijos ir kad jiems nebūtų leidžiama nė kojos į kraštą įkelti.

Ibanan, Nigerijos sostinės universiteto studentų sukeltas triukšmas nuskambėjo jau po visą Afriką ir atsiliepe Amerikoje, kur "Taikos korpuso" kritikai gauna medžiagos visą tą sumanymą kritikuoti.

Nigerijos vyriausybė ir "Taikos korpuso" viršininkas Shriver bando tą triukšmą užglostyti, bet kaip tas seksis, parodys netolima ateitis. Viso to triukšmo kaltininkė p. Michelmoro pasiūlė trauktis iš darbo, bet jos atsisakymas dar nėra priimtas.

Visas tas menkas įvykis rodo, koki jautri atmosfera yra Afrikoje, kur milijonai žmonių pradėjo gyventi nepriklausomu gyvenimu. Vienas žodis ten lengvai gali sukelti didelę audrą, nes gyventojų savigarbą yra užgauti.

Afrikos jautrumas ir jos žmonių skurdas yra vienas pasaulinės politikos "veiksmų" su kuriuo tenka skaitytis ir kitoms valstybėms.

Jugoslavija Pirkto Amerikoje Lėktuvų

Nemažai triukšmo Amerikoje keliama dėl dabar iškilusio viešumo faktas, kad Amerika pardavė Jugoslavijai 130 greitųjų karo lėktuvų, kurie dabar dalimis pristatomi tam kraštui.

Triukšmas keliamas todėl, kad Jugoslavijos pontika paskutiniu laiku pasirodė nedraugiinga Amerikai, ypač tą parodė "neutralių" valstybių konferencija Belgrade. Toje konferencijoje Jugoslavijos diktatorius Tito elgėsi, kaip Maskvos klapčiukas ir atstovavo daugiau Maskvos pažiūras, negu kokias ten "neutralias" pažiūras. Tas ir sukėlė pasipiktinimo Amerikoje, kuri sušėrė Jugoslavijai 2 bilionų ir 200 milijonų dolerių visokios pagalbos ir susilaukė iš Tito spaudimo į veidą.

Pasirodo, kad lėktuvų pardavimas už grašius Jugoslavijai buvo nutarta dar prie Eisenhowerio administracijos ir naujoji vyriausybė nematė reikalo to nutarimo keisti. Bet politika link Jugoslavijos yra peržiūrima ir galimas daiktas, jog Tito karutė čia užtruks sausiai...

Dvylikos Valandų Aviacijos Manevrai

Pracitą šeštadienį visame krašte buvo daromi oro manevrai ir dėl tos priežasties civilinės aviacijos veikimas buvo visiškai sulauktytas 12-kai valandų.

Karo lėktuvai manevruose turėjo uždavinį atmušti priešų puolimus iš šiaurės. Karo vadai sako, kad manevrai gerai pasisekė ir parodė krašto gerą pasirušimą oro puolimus atmušti.

Oro pajėgų manevrai buvo daromi kartu su Kanados oro pajėgomis ir priešlėktuvine apsauga.

KAS PAVOGĖ STOTIES ILGĄ PAVADINIMĄ?

Anglijoje Valijos krašte yra ilgų pavadinimų vietovių. Viena bene pati ilgiausia yra toki: Llanfairpwllgwyngyllgogerychwyrndrobwlhantylliogogoch!

Tokių vardu geležinkelio stotis yra Valijoje ir kokie tai niktis žmonės tos stoties iškabą pavogė. Ir tai jau ne pirmą kartą. Pirmąjį kartą stoties iškaba buvo pavogę studentai ir ji buvo atrasta Manchesterio mieste.

Dviejų motorų lėktuvą (dešinėje) Detroit e nukrito į gatvę, sužeistas lakūnas ir vienas keleivis. Kairėje matyti smalsuolių au to mobilijai.

Generolas Taylor Vyksta į Aziją

Sios savaitės pradžioje į pietryčių Azijos kraštus išvyko generolas Taylor, prezidento Kennedy karinės patarėjas. Jis vyksta pirmą kartą į pietinio Vietnamo kraštą susipažinti su padėtimi ir su tam kraštui gresiančiu pilietiniu karu.

Pietinis Vietnamas dabartiniu laiku yra pirmo fronto linijoje komunistų ekspansijos kelyje ir nuo to krašto sugebėjimo atsilaukti prieš komunistų puolimus gali paremti ir visų kitų pietryčių Azijos kraštų likimas.

Šiuo momentu pietiniame Vietname dėl didelių upių potvynių apie pusę milijono žmonių badauja ir jiems reikalinga skubi pagalba.

Generolas Taylor, išvykdamas į pietryčių Azijos šalis pabrėžė, kad Amerika norėtų išvengti aktyvios dalyvavimo tų kraštų kare prieš komunistus.

Prancūzai Laukia Kariško Maišto

Iš Prancūzijos praneša, kad ten visi kalba apie naują karišką maištą, kurį ruošia prezidento de Gaulle politika Alžerijoje nepatenkinti kariai.

Ar tokios kaibos teisingai atvaizduoja prancūzų karių nuotaikas, niekas nėra tikras, bet nėra abejonės, jog Prancūzijoje ir ypač Alžerijoje eina rūgimas dėl de Gaulle politikos Alžerijoje.

Kalbama, kad Prancūzijos vyriausybė veda slapta derybas su Alžerijos sukilėlių atstovais, o Prancūzijos vyriausybė aktingai ruošia dirvą Alžerijos vyriausybės sudarymui, kad tas kraštas galėtų pačių alžviečių valdomas apsispręsti, ar jis nori nepriklausomybės.

Sovietų Komunistų Partija Kongresuoja Olandijoje ir Maskvoje Keičiasi Įsivarymais

Maskvoje prasidėjo 23-ias komunistų partijos kongresas, į kurį delegatai ir svečiai iš kitų kraštų jau renkas. Iš Kinijos atvyko kinų premjeras Ču En-lai, jį pasitiko pats Nikita aerodrome. Kitus svečius pasitiko mažesni valdininkai.

Kaip paprastai komunistai apie savo kongresus kalba kaip apie pasaulio mąsto įvykius, nors visks iš anksto jau yra pruošta ir "nutarta", kongresas tik pridės antspaudą ir Nikitos genialiskumą patvirtins.

Nuo pereinamojo metų vasaros Chruščiovo šalininkai iki dabartinio kongreso švariai išvalė partijos aparatą nuo visokių nepageidaujamų ir įtariamų gaivalų, kad kongrese neatsitiktų iokių staigmenų, todėl Nikita ramiai gali laukti kongreso, iš anksto žinodamas, kad jo žodis bus galutinas.

JAMES HOFFA

Vežikų unijos vadas. Jo unija išmesta iš ADE-CLIO, aukščiausios unijų organizacijos. Dabar unijų vadovybė ir vėl nutarė vežikų unijos neįsileisti į bendrą organizaciją ir skatinti organizavimąsi Hoffa priešingų vežikų į naują uniją.

Olandijos vyriausybė pereinamąją savaitę išvarė du aukštus sovietų ambasados valdinius, kaip nepageidaujamus krašte, ir pranešė Maskvai, kad jos ambasados darbuotojai anamarenko nebegrįžę iš Maskvos į Olandiją, nes jis pasirodė neturintis savo pareigas eiti dėl įsivėlimo į mūstybes su policija.

Maskvos vyriausybė nutarė išvaryti iš Sovietų Sąjungos Olandijos ambasadorių.

Visas triukšmas kilo dėl to, kad sovietų ambasados tarnautojai su ambasadorių priešakyje sumanė aerodrome mušti su olandų policija, kuri norėjo pasikalbėti su pabėgusiu rusų chemiku A. Jolub. Po mūstybių, kurias laimėjo olandų policija, A. Jolub žmona grįžo į Sovietiją, o jos vyras pasiliko Olandijoje ir ten gavo prielaidos teisę kaip politinis migrantas.

Kas Bus Atstovų Rūmų Pirmininkas

Atstovų rūmų pirmininkui jam Rayburn sunkiai susirgus, (gydytojai mano, kad jis neegali pasveikti), kyla klausimas, kas užims atsakingą atstovų rūmų pirmininko vietą.

Daugiausia kalbama apie kongresmoną McCormack iš Bostono, kuris dabar laikinai eina atstovų rūmų pirmininko pareigas ir yra daugumos vadas atstovų rūmuose.

Bet prieš kongresmoną McCormack pasisako pažangesnieji demokratai. Jie sako, kad McCormack yra katalikų klero ištikimiausias atstovas ir pataikaudamas klerikalams sutrukdė kongrese priėmimą įstatymo apie paramą viešosioms mokykloms.

Po Berlyno Krizės Bus Visa Eilė Kitų Krizių

Prezidentas sako: „Nebusim Nei Raudoni, Nei Lavonai.“ Jei Busim Vieningi ir Pasiryžę; Šaltojo Karo Tąsymas su Rusais Gali Tęstis Ilgą Laiką; Berlyno Krizė Yra Tik Viena Susidūrimo Vieta.

Šūviai Berlyne Jau Nebėra Naujiena

Berlyno pertvertame mieste šūviai prie "kinų sienos" darosi vis dažnesni. Kai rytinės Vokietijos ar rytinio Berlyno žmonės bando pabėgti iš Ulbrichto ir Nikitos palaiminto krašto į vakarus, rytų Vokietijos policija nesivaržydama pabėgėlius naikina kulkomis. O bandymų pabėgti vis pasikartoja ir dažnai jie yra sėkmingi. Bet kada vokiečių komunistai į bėgančius šauda, jų kulkos kelia į vakarinę Berlyno miesto dalį ir sudaro pavojaus tiek vakarinio Berlyno policininkams, kurie "kinų sieną" saugo, tiek ir civiliams žmonėms.

Vakarių valstybių pareigūnai jau pakartotinai protestavo prieš Ulbrichto policininkų šaudymus be atpašais ir vakarinę miesto dalį.

Katangoje Paliubos Jau Pasirašytos

Kongo provincijoje Katangoje Jungtinių Tautų atstovai pasirašė pastovias karo paliubas su tos provincijos "prezidentu" Čombe. Pagal paliubų sutartį JT organizacija ir Čombės vyriausybė pasikeis karo belaisviais ir JT organizacija sutiko atiduoti Katango svyriausybę kai kuriuos vyriausybės rams, užimtus laike kautynių.

Centralinė Kongo vyriausybė protestuoja prieš paliubų pasirašymą, nes ji nori, kad Jungtinių Tautų karo pajėgos užkariautų Katangą ir prijungtų ją prie viso Kongo, o centralinė vyriausybė galėtų ten šeimininkauti.

KUPRIŲ VARYTOJAS L. JOHNSONO SVEČIAS

Viceprezidentas L. B. Johnson, kai jis lankėsi Pakistane, užkvieta pasisvečiuoti į Ameriką vieną kupranugarių varytoją iš Karachio miesto.

Šios savaitės pradžioje pakistaniecis Bašir Ahmad atvyko į Ameriką ir yra viceprezidento svečias. Pirmiausia jis nuvyko į Texas apžūrėti viceprezidento farmą, o vėliau pasivažinėjo po kitas krašto dalis.

Bašir Ahmed sako, kad jis meldėsis, kad Alachas duotų gerą sveikatą viceprezidentui ir kad jis galėtų atvykti ir pamatyti Ameriką.

Šaltojo karo krizė vis dar yra aštriausia prie Berlyno, dėl kurio abi pusės rengiasi ir deryboms ir kautynėms, jei toks reikalas būtų neišvengiamas. Vakarių valstybės ten stiprina savo karo jėgas, o rusai daro "manevrus" rytinėje Vokietijoje ir ta proga ten sutraukė nemažai kariuomenės ne tik iš Sovietijos, bet ir iš Lenkijos ir Čekoslovakijos.

Derybų reikalu su A. Gromyko nepasiseke susitarti ir klausimas tebekabo ore. Ir rusai ir Vakarių valstybės sako, kad deryboms turės vykti, bet kol kas deryboms pagrindo dar nesurandama. Vakarių valstybės, Amerika ir Anglija, stengėsi įspėti rusus, kad dėl Berlyno gali kilti karas, jei rusai norės ten įvykdyti visa, ką jie grasi. Įspėjimų Maskva jau yra gavusi užtenkamai, bet kiek jie įtikino rusų valdovus dėl padėties rimtumo, tikrumo nėra.

Prezidentas Kennedy pereinamąją savaitę spaudos atstovams sake, kad gyvename pavojingiausią laiką žmonijos istorijoje ir sekama diena, kalbėdamas N. Caroline universitete, pabrėžė, jog įtempta ir netikra padėtis gali ilgai tęstis ir todėl kraštas turi išmokyti pavojingai gyvenimui ir visada būti pasirusęs gynimuisi, kaip ir pasirusęs deryboms ir susitarimui.

Priesingumai tarp rytų ir vakarių pasaulių dabar reiškiasi nuo Jungtinių Tautų, kur su rusais negalima susikalbėti dėl naujo laikino generalinio sekretoriaus išrinkimo iki Europos ir Azijos, kur komunistai bando pasiekti naujų užkariavimų.

Tokių konfliktų bus daugiau ir nuolatiniams pasirusimas yra būtinas.

DUONA PAKISTANUI

Amerikos vyriausybė susitarė su Pakistano vyriausybe pristatyti Pakistanui bėgyje trijų metų maisto už 621,500,000 dolerių.

Kviečiai Pakistano žmonės duodami ar parduodami už Pakistano valiutą, kuri savo ruožtu bus naudojama įvairiems projektams vykinti tame krašte.

Šalia kviečių Pakistanas gaus ir įvairių kitokių žemės ūkio produktų—kornų, tabako, valgomos aliejaus, pieno miltelių, medvilnės ir kt.

Panašią paramą Amerika duoda ir Indijai, tik didesniu užsimojimu.

Slėptuvės ir šautuvai

Žmonės kalba apie slėptuvių statymą. Kai kurie atsargesni žmonės jau ir turi pasistatę moderniškas slėptuves su įvairiais patogumais, kiti dar tik tebesiruošia statyti, o plačioji publika vis kaž ko laukia ir nieko nesulaukia. Karo gal nebus, bet kas tą gali tikrai žinoti? Dargi bolševikų caras Nikita ir tas vargu galėtų tikrai pasakyti ar karas bus, ar ne. Nes karas gali kilti per kieno nors apsisąskaičiavimą, per klaidą, per per daug didelį pasitikėjimą, ar priešingos pusės ryžtumo neįvertinimą. Visi tikimės, kad karo nebus, bet atsarga gėdos nedaro. . .

Slėptuvės yra atsarga. Žinoma, jei atominė ar vandenilio bomba kur trenks, ten slėptuvės ne ką pagelbės, bet toliau nuo sprogimo centro ir ypač nuo nuodingųjų radioaktingųjų kritulių slėptuvės gali būti naudingos ir jų buvimas būtų nemažas ūpo palaikytojas. Vyriausybė per civilės apsaugos įstaigą žmones ragina susirūpinti slėptuvių statymu. Bet kol kas reikalas tebėra "privacio iniciatyvos" ribose. Žmonės statosi slėptuves savo šeimos apsaugai ir tokias slėptuves pasistatę kartais neiškenčia nepasigyrę, kad jie slėptuvėse turės ir šautuvus, kad atėjusius kaimynus ieškančius prieglaudos galima būtų šūviais nubaidyti nuo slėptuvės. . .

Vienas gana aukštas karškas gyrys pasistatęs netoli nuo Bostono šeimos slėptuvę ir sakė, kad slėptuvėje bus ir šautuvai, kad atbaidytų ar nušautų kaimynus, kurie pavojaus valandoje norės į jo šeimos slėptuvę patekti.

Tokių samprotavimų girdėti ir daugiau. Vienas praturtėjęs restoranio savininkas ("vertas \$140,000") pasistatė 8 žmonių slėptuvę 2 šeimoms ir norėjo ją išbandyti. Po nepilnų dviejų dienų jis iš slėptuvės su savo kompanionu išėjo vos gyvi, nes jų slėptuvėje dėl kažin kokios priežasties pritrūko deguonies. Pasakodamas apie savo slėptuvės įrengimą, tas restoranio savininkas pasisakė: "jei turis ir du šautuvus, nes, girdi, reikia būti "realistu", kitaip sakant, reikia turėti su kuo savo kaimynus nubaidyti, jei jie bandytų slėptis jo slėptuvėje."

Sitokiame kaimynų šaudymui iš slėptuvių pavojaus metu rado reikalo pritarti ir "realistai" jėzuitai. Jų laikraštyje "America" kunigas jėzuitas L. C. McHugh išaiškino, kad nuvaryti kaimynus jėga nuo savo šeimos slėptuvės yra visai suderinama su krikščioniška morale, bent jau su jėzuitiška morale. . . Taigi, nepadorūs pliauskalai apie kaimynų šaudymą prie šeimos slėptuvių persikėlė į teologijos aukštumas ir jėzuitai tų pliauskalų svarstyme užėmė pačią nepadoriausią poziciją, nepadoriausią todėl, kad neva tai remiamą Kristaus mokslu. Kai restoranio savininkas ima į savo slėptuvę du šautuvus kaimynams šaudyti, tai galima vertinti kaip "kiekvienas už save, o gerasis Dievulis už visus" poziciją. Bet kai kunigai jėzuitai moko savo aveles, kaip jėga ginti savo šeimos slėptuves nuo kaimynų pasikesinimo, tai yra, švelniai pasakius, kietakaktiškas nežmoniskumas. Episkopų bažnyčios vyskupas Dun teisingai pasmerkė tokią jėzuitų pažiūrą ir nurodė, kad slėptuvių klausimas neturėtų būti atskirų asmenų ar šeimų, bet visuomenės reikalas. Tuo turi rūpintis miestai, valstijos, federalinė vyriausybė ir slėptuvės turi būti visiems prieinamos. Tik visuomenė gali parūpinti slėptuves visiems, jei jos skaitomos reikalingos, kaip civilės apsaugos įstaiga mums sako.

Seimos slėptuvės, su šautuvais ar be šautuvų kaimynams šaudyti, negali būti draudžiamos ir nėra reikalo tą daryti, bet atsidėjimas privačia iniciatyva ir "laisva imone" tame reikale būtų didžiausias apsilaidimas. Panašiai yra ir su maisto bei vandens atsargų parūpinimu elėptuvėms. Seimos slėptuvė gali būti aprūpinta maistu ir vandeniu porai savaitių, kol radioaktyvinės nuosėdos dar teršia orą, bet laukti, kad į bendrąsias slėptuves miestuose visi atbėgs su savo atsargomis, būtų lengvapėdiškas nesiskaitymas su tikrove.

Yra žmonių, kurie mano, kad slėptuvės atominiam kare yra tik savęs apgaudinėjimas. Taip manančių yra ir mokslininkų tarpe. Bet kiti mokslininkai ir žmonės, kurie tą klausimą aiškino, yra kitokios nuomonės ir tam reikalui yra įkurta ir civilės apsaugos įstaiga.

APŽVALGA

PRITARIA IR VISVIEN PASIKANDZIOJA

Pasirodo, kad ir "Lietuvos Nepriklausomybės Tarka" dar yra gyva. Tą sužinojome iš "Dirvos", kuri paskelbė ilgiausius "paskalbėjimus" su tos Talkos pirmininku Vincu Rasteniu, lietuviškų tautininkų dvasios vadovu.

"D." 117 ir 118 numeruose p. V. Rastenis aiškina daug dalykų. Pradeda nuo kongresmono E. Derwinski'o, kuris savo republikoniška nuožiuma Lietuvą, Estiją ir Latviją įrašė į tradi-

ciniai Sovietų Sąjungos dalis ir iš to bando kelti kapitalo ateinantiems 1962 m. rinkimams. Kiek tokie triksai padės balsų pritraukti, sunku pasakyti, bet p. Rastenis E. Derwinski'o laišku ir jo valstybės departamentu nuomonės "papildymu" visiškai nesipiktina. Ko čia jau piktintis, jei rinkimai ir dūlėsiniai bei eisenhoweriniai "vadavimo" pažadai vel skambės rinkiminėse kalbose.

V. Rastenis mano, kad atstovų rūmų komisija, kuri aiškintų pavergtųjų tautų būseną, yra nereikalinga. Jis

sako:

"Kad nebus tokio komiteto, koks projekte buvo siūlomas, nelabai gaila. Parlamentinis komitetas tokiam uždaviniui mažai tinka. Sovietų pavergtųjų kraštų pa-
dečiai sekti ir tirti reikia specialių institucijų. . ."

Vadinasi, V. Rastenis sutinka su Amerikos valstybės departamentu nuomone, kad kongresinis komitetas pavergtųjų tautų būsenai aiškinti yra nereikalingas, nes jis "būtų tik tuščias laiko ir lėšų eikvojimas." Bet tą pačią V. Rastenis stebisi, kodėl vyriausybė nenori tokio kongresinio komiteto, nes, girdi:

"pasilikta faktas, jog vyriausybė nenori, kad Sovietijos pavergtųjų kraštų klausimas būtų judinamas oficialiomis priemonėmis. . ."

Valstybės departamentas pasisakė taip, kaip ir V. Rastenis savo gilioje išmintyje mano: būtent, kad kongresinis komitetas nėra tinkamas organas pavergtųjų tautų reikalui judinti, bet tas pats V. Rastenis jį už tai bara, ar bent prikašioja jam nenorą daryti tą, ko ir pats V. Rastenis nedarytų, jei tas pareiktų nuo jo. Skamba lyg ir gana keistai, bet tai yra visai rasteniškai.

Tokios pat zigzaginės pozicijos "Talkos" šešas laikosi ir lietuviškos veiklos atveju.

Keli Kalifornijos lietuvių, pasitarę su dviem respublikonais įstatymų leidėjais (sen. Kuchel ir kongr. Lipscomb), pradėjo vesti akciją už tai, kad kongresas priimtų rezoliuciją, kuri rekomenduotų vyriausybei išskirti Baltijos valstybių likimą Jungtinių Tautų seime. ALT dėl to sumanymo iš karto neužėmė neigiamos pozicijos, bet po kurio laiko pasisakė prieš tokią lietuvių veiklą. V. Rastenis prikiša ALT sekretoriui, kad jis visą reikalą "užvetavęs" lyg tarsi Amerikos Lietuvių Taryboje nebūtų daroma vadovybės pasitarimų ir viskas eitų pagal "liberum veto" papročius.

Bet pakandžiojęs ALT sekretoriaus blauzdas ir išdėsdamas savo grupės atstovui ALT'e dvasinės elgetystės liudijimą, p. Rastenis imasi pešioti kaliforniečių sumanymą ir iškelia prieš jį visus "tūkstantį ir vieną" argumentus. Be p. Rastenis kaliforniečių sumanymą p. Rastenis dasikalba iki to, kad ir ALT'o sekretoriaus kai kuriuos argumentus prikašioja teisingais! Tai kamandžiotis. Jei ALT sekretorius sugeba patiekti teisingo argumentu? Veltui klausimas. Pats V. Rastenis sako, kad jo kai kurie nasekėjai tik todėl ir remia kaliforniečių sumanymą, kad ALT sekretorius jam esąs priešin-
gas! Tai bent politinė grupė, kurios veikla yra remiama nriešingumu ALT'o sekretoriui, o ne politiniai naoriais samprotavimais. Tai tikra "žudokų" organizacija.

V. Rastenis sveikina L. Bendruomenę, kad ji išdri-
so iš kultūrinės veiklos eiti į politinį darbą, bet kartu sako, kad jai pamokslėli, kad ji šį kartą pasikabino "ant nelabai vykusio kabliuko."

Sunku itikti ponui V. Rasteniui. Jis, jeigu ir pritari-
ria sau nepatinkamų žmonių idėjoms ar bent argumentams, tai visvien tuos

SITAIP ATSISKIRIA NUO VAKARŲ

Schoenholzo, Berlyno priemiesčio "mirties juosta", skirianti Rytų pasaulį nuo Vakarų. Už dviejų eilių spigiuotų vielų yra platus griovius. Užpakaly matyti fabrikas, kuris sugriauamas. Naktį ta juosta apšviečiama elektros šviesa. Taip "visu kuo pertekės ir laimin-gas" sovietinis rojus pasirūpino, kad niekas iš jo ne-pabėgtų į supuvusio kapitalizmo kraštus. . .

žmones pirma išvuoja, pa-bara ir tik paskui pripažista, kad jis pats iš tų baramųjų pasiskolino argumentų. . .

Dar vienas žodis. V. Rastenis su savąja "Talka" džiaugiasi kiekviena lietuviška atplaisa, kuri vienaip ar kitaip atsiskiria nuo bendrojo lietuviško darbo, bet tuoj po to bando "painstruktuoti" lietuvių visuomenę, ką ir kaip daryti, kad Lietuvos byla išliktų gyva, neužmiršta. Vai kaip lengva būti generolu popieriuje ir taisyti "vyriausios vadovybės" tegu ir šesėlinę būseną.

MAIKIO IR TĖVO KRAITIS

Mūsų skaitytojai, atnaujin-dami prenumeratas, atsiuntė Maikiui su Tėvu dovanų:

M. Manomaitis iš So. Bosto-no — \$5.28.

J. Bartkus iš Great Neck, N.Y. — \$4.00.

J. Tumavičius, Pasadena, Ca-lif. — \$3.25.

J. Batkevich, Knox, Ind. — \$3.00.

P. Daugirda, Lindeen, Mich. — \$2.00.

A. Dvariskis, Naugatuck, Conn. — \$1.50.

Mrs. J. Puzen, Edgewater, N.J. — 1.25.

Po \$1.00 — J. Mickūnas, Chi-cago, Ill.; J. Blazys, Marsh-field, Mass.; P. Russienes, Cam-bridge, Mass.; A. Roman, Cam-bria Heights, N.Y.; J. Rimavi-čius, Brooklyn, N. Y.; F. Milie-kis, Waterbury, Conn.; P. Kra-sin, Linden, N.Y.; Anna Se-dauskas, Chicago, Ill.; M. Ya-giella, Scranton, Pa.; Pesius, so, Boston, Mass.; J. Rogers, Mani-toba, Can.; J. Glaveckas, Na-shua, H.; W. Balutis, Dorch., Mass.; J. Juzėnas, Thompson-ville, Conn.; D. Shukis, Con-cord, Mass.; V. Repečka, St. Pe-tersburg, Fla.; J. Kvietkus, Hal-landale, Fla.; J. Garlis, Verona, N.J.; Lucy Sholtman, Hartford, Conn.; Mrs. A. Stakonis, Sou-thington, Conn.; G. Kriauche-lunas, Montreal, Canada; J. Krįstėūnas, Uherbor, Germa-nij; L. Chepels, Gulfport, Fla.; G. Andriūnas, Stamford, Conn.; Mrs. S. Pazukas, Baltimore, Md.; P. Cepulis, Phila. Pa.; E. Vein-ertneris, Providence, R.I.; B. Braziūnas, Ontario, Canada; E. Maikauskas, N. Reading, Mass.

Po \$0.75 — C. Gillis, Dia-mond, Ohio.

Po \$0.50 — A. Savickas, Rockford, Ill.; J. Ekelavich, Ne-wark, N.J.; G. Petchuk, Wilkes-Barre, Pa.

Visiems atsiuntusiems laik-raščiui aukų nuosirdus aciu.

Administracija

TRYŠ MILIONAI PATENTŲ

Patentas — išimtinė išra-dimo nuosavybės teisė, valdžios suteikiama asmeniui ar organizacijai. JAV ta teisė suteikiama 17 metų.

Išradėjas turi pristatyti valdžios įstaigai visą reika-lingą medžiagą — brėžinius, piešinius, aprašymus, mode-lius ir net pačius išradimo pavyzdžius drauge su prie-saikiniu pareiškimu.

JAV įstaiga patentams re-gistruoti buvo įsteigta 1836 m. Dabar joje dirba 2,300 tarnautojų. Nuo to laiko iki šiu metų rugsėjo 12 d. imti-nai ji išdavė 3 milijonus pa-tentų.

Paskutiniaisiais laikais išra-dimai yra vis sudėtingesni, todėl ir jų patentų patikrini-mas užima daugiau laiko.

Sakoma, kad šitie dešimt patentų buvo svarbiausi: 1878 m. Graham Bill te-lefono.

1880 m. Edisono elektros lemputės.

1903 m. broliu Wright mo-toru varomo lėktuvo.

1907 m. Lee de Forest va-tkuomo vamzdžio, atidengu-sio kelią į elektroninį laiko-tarni.

1909 m. Leo H. Baskeland sinterinės gumos.

1913 m. William M. Bur-ton, kaip kaitinant ir spau-džiant iš žalios naftos gauti gazoliną.

Kas savaitę

Ambasadorius ir policija

Praeitą savaitę jau prane-šėme, kad vienas jaunas ru-sų mokslininkas, Aleksiej Golub, su savo žmona nuta-rė bėgti iš Sovietijos. Perei-tą savaitę, kai jie buvo kaip turistai Olandijoje, jie savo nutarimą įvykdė ir prašė olandų policijos apsaugos ir prieglaudos teisės.

Bet A. Golub žmona, jau po pabėgimo, pradėjo abe-joti ir baukštis dėl jos tėvų likimo. Abejonių ir bai-mės kankinama, ji nutarė grįžti viena į Sovietų šalį. Nutarė ir nuėjo į sovietų am-basadą. Ten ją būrys amba-sados valdininkų, su pačiu ambasadoriu Ponomarenka, ėmėsi palydėti į aerodromą, kad ji tikrai sėstų į lėktuvą ir grįžtų namo. Bet olandų policija pareikalavo pasikal-bėti su ta moterimi, norėda-ma įsitikinti, kad ji tikrai savo valia grįžta į Rusiją. Sovietų ambasaros valdi-ninkai tam pasipriešino ir pradėjo stumdyti policinink-us, kurie norėjo prie grįž-tančios moters prieiti. Kilo "apsistumdymas," vienas policininkas davė amba-sadoriui Ponomarenko į nosį ir tokiu būdu nenuoramas nuramino. Po to, olandų policija turėjo, pasikalbėji-mą su A. Golub žmona ir įsi-tikino, kad ji savo valia no-ri grįžti į Rusiją, nenorėda-ma pakenkti savo tėvams. Moteris gavo leidimą va-žiuoti namo ir išvažiavo. Pir-moio skandalo dalis taip ir pasibaigė.

Po to sekė diplomatinė dalis. Ambasadorius Pono-marenko tuoj išvyko į Ma-skvą ir į Olandiją nebe-grįš. Dėl sovietų ambasados valdi-ninkai gavo įsakymą iš olandų vyriausybės tuoj pat ap-leisti Olandiją už dalyvavi-mą muštynėse su policija. Maskva neliko skolinga, ji tuoj išvarė Olandijos amba-sadorių iš Maskvos ir dar nežinia, kaip diplomatiniai santvokiai tarp Haagos ir Maskvos susiklostys.

Olandų policininkas, ku-ris nachalui Ponomarenkai užbraukė per nosį, turėtų gauti ordiną, arba nors čem-piono titulą, nes ne kasdieną pasitaiko eiliniam policininkui mokyti ambasadorius civilizuoto elgesio.

Naujas frontas Vietname

Pietiniame Vietname komunistų partizanų veikla virsta pilietiniu karu. Komunistai iš šiaurinio Vietna-mo dabar laisvai per jų oku-puota Laosa pasiekia piet-nio Vietnomo teritoriją ir nebetrūki vykty per gerai saugomą ir trumpą sieną tarp šiaurinio ir pietinio Vietna-mo.

Prezidentas Kennedy pe-reitą savaitę sakė, kad padė-

1914 m. Rodert Goddard skystu kuru varomos rake-tos.

1937 m. du Pont de Nemours bendrovės nailono.

1948 m. Selman Waksman ir Albert Schatz streptomicino.

1955 m. Enrico Fermi ir Leo Szilard krosnies atomui skaldyti.

tis pietiniame Vietname ke-lia nemažai rūpesnio. Dar šią savaitę prezidento kariš-kas patarėjas gen. Taylor vyksta į pietinį Vietnamą su-sipažinti su padėtimi vietoje ir po to Amerika nuspręs, kokių priemonių imtis, kad pietinis Vietnamas nepatektų į komunistų rankas ir ne-pasidarytų antras Laosas.

Tariasi ir komunistai. Šiau-rinio Vietnomo bosas Ho Chi Minh turėjo pasitarimus su Kinijos diktatorium Mao irgi padalyto Vietnomo brę-stančio karo reikalui. Žinoma, ką komunistai nutarė ar sutarė, liks paslaptis, kol ge-rai ginkluoti vietnamiečiai iš šiaurės pasirodys pietinio Vietnomo žemėje.

Naujas frontas tolimoj Azijoje, šalia Laos, parei-kalaus iš Amerikos didesnių pastangų remti pietinį Viet-namą, kad pietryčių Azija, gabalas po gabalo, nepatektų visa į bolševizmo kietą "globą."

Amerikoje net kalbama, kad į Vietnamą gal reikės siųsti ir mūsų kariuomenę, tiek padėtis ten skaitoma rimta. . .

Hoffa ir Unijų Centras

Amerikos darbininkų uni-jų sąjunga, ADF-CIO, pe-reitą savaitę nutarė ir toliau į James Hoffos vadovau-jamą vežikų uniją žiūrėti, kaip į netinkamą būti bend-roje unijų šeimoje. Vežikų unija buvo pašalinta iš ben-drosios darbininkų unijų sąjungos dėl to, kad jo bu-vo laikoma raketierių ir ki-tokių nešvarių gaivalų ap-sėsta. Šį kartą bendrasis uni-jų centras ėjo dar toliau ir nutarė duoti čarterius vežikų unijos skyriams (loka-lams, kurie nori atsimesti nuo tos unijos. Sako, esą apie 100 tokių lokalių (iš vi-so vežikų unija turi 900 lo-kalių) kurie nori atsimesti nuo vežikų unijos, bet su kiek narių, nežinia.

Vežikų unijos vadas J. Hoffa, paklaustas ką jis turi pasakyti dėl ADF-CIO uni-jų vadovybės nutarimo, at-sakė: "O kas jų prašo mus atgal priimti?"

Gal pastebėjote, kaip komunistai dabar gerinasi prie Hoffos unijos? Juk ir lietu-viški komunistai per savo geltonlapius širdingai pra-deda "užtarti" vežikų uniją ir jos vadą. Mat, jaučia, kad gal ką nors prisijaukins ir savo įtaką unijose kiek su-stiprins, o pats J. Hoffa, liudydamas senato vienoje komisijoje atvirai pasakojo sudaręs "savitarpinės pagal-bos sutartis" su komunistų ar kamunistuojančių gaiva-lų vadovaujamomis unijomis. Vadinasi, ranka ranką jau mazgoja, koia koia jau remia, nors nei Hoffa komu-nistams, nei komunistai Hoffai jokie bičiuliai nėra. Juos tik jungia bendra ne-ankanta visų unijų vadovy-bė.

J. D.

Žymesnės knygų leidyklos nepriklausomą Lietuvą buvo Dirva, Kultūra, Pažanga, Pri-bačius, Sakalas, Spaudos Fon-das, švyturys, šviesa, Varpas, Viltis, Vaiva, Žaibas.

KAS NIBKO NEVEIKIA,
TO NIEKAS NEPEIKIA.

Amerikos Lietuvių Gyvenimas

KAS SKAITO RASO,
TAS DUONOS NEPRASO.

Netolimą praeitį prisimins

Nevienas po antrojo pasaulinio karo atvažiavusiųjų mano, kad ir mes, seniau į šį kraštą atvykę, radome tokias pat gyvenimo sąlygas, kokias jie rado. Bet taip nebuvo, per tą laiką viskas iš pagrindų pasikeitė: ir darbo sąlygos, ir gyvenamieji namai, ir susirinkimai, ir visa kita.

Šių eilučių autorius į JAV atvažiavo 1914 m. sausio 14 d. Traukiniu iš New Yorko atvykus į Waterbury, stotyje priėjo nepažįstamas žmogus ir tarė: "Adress." Supratau, kad jis teiraujasi mano kelionės galo vietos, todėl padaviau jam raštelį su adresu, kur aš vykstau. Tada jis pamanojo ranka eiti paskui jį. Jis susodino mus tris į arklio traukiamas roges. Jos buvo anų dienų žiemos meto "taxi". Vasaros metu taip pat važinėjo arkliu traukiamais vežimais. Daug kur net ir tramvajai buvo arklių velkami. Automobilų tada labai mažai tebuvo matyti. Apie autobusą, kuriame galėtų važiuoti kelios dešimtys asmenų, tada nesvajota.

Gegužinės arba piknikai anuomet buvo rengiami arti miesto buvusiuose lietuvių ūkiuose. Gegužinėms vietų su šimtams žmonių įrengtomis šokių salėmis nebuvo. Į tuos piknikus važiuodavome iš verslininkų pasisamdę sunkvežimius. Pristatydavome juose suolų ir susėdę ant jų važiuodavome. Keliai buvo prasti, ir važiuojant labai krutė, bet buvome jauni ir dėl to nuovargio ir nemalonumų nejautėme, važiuodami dainavome, juokavome be perstojo.

Gyvenamieji namai
Žmonių gyvenamuose namuose centrinio šildymo nebuvo, virtuvėse buvo geležinės krosnys, malkomis ar anglimis kūrenamos. Šaltos žiemos metu, norėdami sušilti, būrėmės virtuvėje apie krosnį, nes kiti kambariai nebuvo apšildomi.

Vandenį namuose turėjome, bet kitokių patogumų nebuvo. Elektra tebuvo tik didesniuose namuose, kur buvo prekybos ir kitokios įstaigos, šiaip gyvenamuose namuose šviesai buvo naudojamas gasas arba žibalinės lempos. Užsidedę iš sienos išklijuotą vamzdelį ir matai kaip per kambarį per-

Gyvenome susikimšę

Kadangi imigracija nebuvo suvaržyta, tai iš Lietuvos ir kitų Europos valstybių nuolat atvykdavo jaunų vyrų ir moterų būriai. Atvykdavo pas savo gimines ar buvusius kaimynus ir draugus. Reta lietuvių šeima neturėjo vadinamųjų "burdinėlių". Mažesniame miegamojoje gulėjo du, o didesniame dviejuose lovose po du.

Maisto ir kitų dalykų kainos

Mėsos svaras kainavo nuo 2 iki 5 centų, ir kiti maisto produktai buvo perkami už centus. Šeiminkės valgius gamindavo visiems bendrai ir padalindavo porcijomis. Už kambarį, valgį, baltinių skalbimą mokėjau \$3 per savaitę.

Gera eilutė ar paltas kainavo nuo \$3 iki \$7, batai nuo 25 iki 75 centų, marškiniai nuo 5 iki 10 centų. Smuklėse 14 uncijų stiklas alaus 5 centai, du stiklo išgėrus, trečias buvo duodamas veltui; dviejų uncijų degtinės stiklėlis 5 centai, konjako 10 centų, vėl du išgėrus, trečias veltui. Be to, kiekvienoje smuklėje buvo padėti blūdai, pripiaustyti kumpio, dešrų, košelių ir kitko. Imk ir valgyk išgėres kiek nori.

Sunkūs darbai, maži uždarbiai

Darbininkų unijų nebuvo, darbo sąlygos ir užmokestis priklausė nuo darbdavių. Waterbury buvo žinomas kaip vario ir žalvario apdirbimo centras. Naujoviškų elektros jėga veikiančių keltuvų mažai kur buvo, todėl ir didelių sunkumų reikėjo rankomis kilnoti.

Savaiteje reikėjo dirbti 6 dienas po 10 valandų. Išdirbęs 60 valandų gaudavai \$6.

Tokių sunkių, sveikatai pavojingų, nesantitariskų darbų dirbo daugiausia lietuviai ir kitų tautų ateiviai. Visi buvome jauni, sveiki ir stiprūs, iš jaunų dienų pripratę prie nelengvų žemės ūkio darbų, tai ir tuos sunkius darbus pajėgdavome. Dauguma lietuvių, užaugę žemės ūkiuose, amatų nemokėjo, o jeigu kuris ir nusi-

manė šiek tiek tame ar kitame amate, tai, anglų kalbos nemokėdamas, negalėjo juo pasinaudoti. Todėl reikėjo tenkintis paprastais sunkiausiais darbais. Dėl darbo sąlygų nebuvo kam pasiskųsti, dirbk arba eik laukan, kitas bus tavo vietoje. Dirbtuvės vedėjas, išėjęs už vartų, ras stovintį jaunų vyrų būrį ir rankos mostelėjimu pasikvies, kiek norės.

Didelė neapykanta ateiviams

Senieji amerikiečiai, kuriuos lietuviai vadindavo arišiais, rodė didelę neapykantą naujiems ateiviams, kuriuos vadino "green men", o lietuvių išsivertę "grinorai". Lietuvius neskyrė nuo lenkų, todėl dažnai, reikdami neapykantą, ir lietuviams sakydavo: "Tu, Dievo prakeiktas paliokė". Jie darbe buvo nedraugingi, dažnai skųsdavo darbdaviams. Bet lietuviai kantrūs, kentė visus tuos sunkumus ir nemalonumus, ir ne vienas galvojo po kelerių metų grįžti Lietuvon.

1914 m. prasidėjus karui, padaugėjo darbų, padidėjo uždarbiai, pagerėjo bendros gyvenimo sąlygos. Ir mes pradėjome priprasti prie šito gyvenimo, kurti šeimas, vis daugiau išgyti savus namus, verslus ir t.t.

Karui pasibaigus ir Lietuvai atkūrus savo valstybę, daug kas išvyko ten gyventi, o likusieji čia kiek pajėgę padėjo ant tvirtesnių kojų atsitoti, pirkto valstybinius bonus, šelpė savo artimuosius medžiagiškai ir rėmė moraliskai.

Aš praskleidžiau tik mažą langelį į čionykščių lietuvių praeitį, kaip ji atrodė Waterbury. Bet ji visur buvo panaši, kitur gal dar sunkiau teko mūsų tautiečiams su gyvenimu kovoti. Gaila, kad mūsų laikraščiai tokie neturtingi, jie negali pasiųsti savo bendradarbių bent į didžiulią vietovių, kur lietuvių ypač seniau gyventa, kad išsikalbėtų su jais apie praeitį ir viską surašytų ir išspausdintų. Būtų Amerikos lietuvių praeities gyva ir amžina istorija.

Kad ir sunkios dienos buvo, bet lietuviai ir anuomet nesirūpino vien pilvo reikalais: jie kūrė draugijas, chorų, vaidybos ratelius ir kitokių kultūrinių sambūrių. Kitą kartą papasakosiu, kas tada buvo daroma toje srity Waterbury lietuvių.

K. J. Paulauskas

GERIAUSIA DOVANA

Jei galvojate apie dovaną savo pažįstamam ar draugui, tai atsiminkite, kad geriausia dovana bus šios knygos:

Stepono Kairio "Lietuva budo", kaina \$5.50

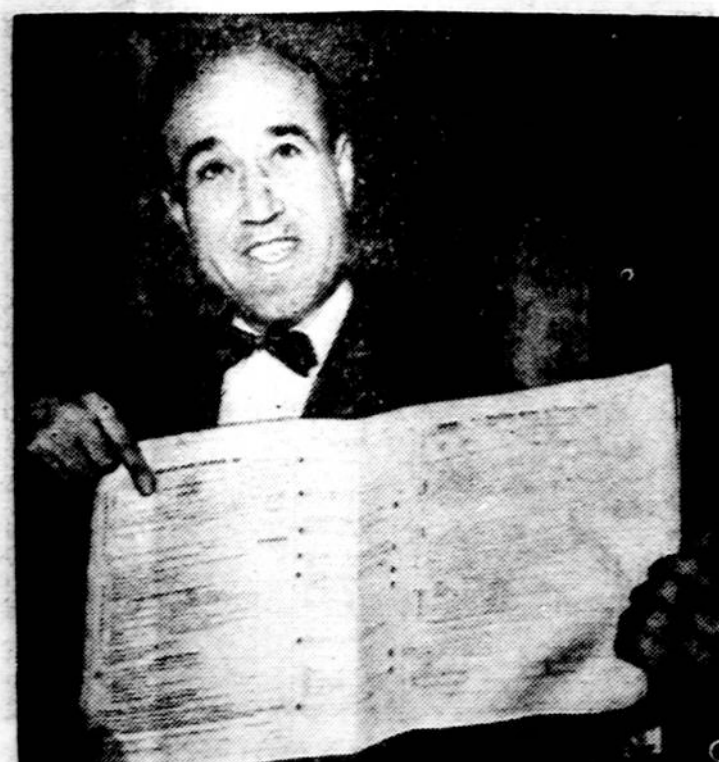
Kipro Bielino "Dienojant", kaina \$6.00.

Kipro Bielino "Penktieji metai", kaina \$6.00.

Jas galite gauti ir Keleivio administracijoje:

636 Broadway,
So. Boston 27, Mass.

SUPRASTINO MOKESČIŲ PRANESIMUS

Pajamų mokesčių komisierius Mortimer Caplin rodo naują mokesčių pranešimo formą Nr. 1040. Dešinėje senoji forma, kairėje naujoji, tik 2 puslapiai, suprantamiausia parašyta, kad visi galėtų suprasti. Ta forma naudojasi du trečdaliu mokesčių mokėtojų, kurių yra apie 61 milijoną.

BROOKLYN, N. Y.

LDD 7 kuopos susirinkimas J. V. Stilsonas eina geryn

Spalio 8 d. F. Bručo svetainėje buvo LDD 7 kuopos gana gausus susirinkimas. Jame išrinkti atstovai į Lietuvių Darbininkų Džos suvažiavimą So. Bostone lapkričio 4 ir 5 dienomis J. Buivydas, St. Briedis, B. Spudienė, M. Akelienė, M. Styrienė, S. Peterson.

A. Buivydienė, LDD 7 kuopos sek., padarė platoką pranešimą, kaip atsiliepė žmonės į komiteto atsisaukimą gelbėti J. V. Stilsoną.

Iki spalio 8 d. gauta aukų: LSS Centro komitetas \$50. LSS 19 kuopa iš savo kasos \$50 ir nariai: A. Žilinskas su V. Kalveliu po \$10. B. Spudienė, St. Briedis ir J. Pakalka po \$5, viso \$85.

LDD 7 kuopa iš savo kasos \$50 ir nariai: J. ir A. Buivydai, J. Rimavičius po \$10, G. Čerkauskas, F. Dovydaitis, F. Spūdys, M. Akelienė, F. Styrienė, S. Peterson po \$5, P. Mačys \$3, St. Briedis \$2, viso \$105.

Kiti aukotojai: Po \$50 — K. Bukaveckas iš Cliffside, N.J., H. Burke iš Union, N.J., K. Bielinis iš New Yorko.

J. Johnson iš Easton, Pa. \$30

Po \$25: A. Jenkins iš Harvaju ir J. Tumavičius iš Pasadena, Cal.

V. Poška iš Chicago \$20. LDD 3 kuopa \$15.

Po \$10: K. Matuliaskas iš Baltimorės ir Rose Buches iš Denver, Colo.

\$5: J. Herman, L. Serkis, J. Steponavičius, Ch. Herman ir J. Adams iš Floridos, J. V. Stanislovas iš Wilkes-Barre, Pa., J. A. Banelis iš Cleveland, Ohio, P. Čakanauskas iš Meriden, Conn.

A. Paukštienė iš Chicago, Ill. \$1.

Viso labo gauta \$576.61. Pranešimas sutiktas su džiaugsmu, kad LDD 7 kuopos komitetas J. V. Stilsonui nugalėti gražų darbą atliko, kad LDD ir LSS nariai ir kiti geros valios žmonės greitai atsilieja ir įstiga liuos užkluptam draugui J. V. Stilsonui dosnią ranką.

V. Kalvelis išvyksta JAV pamatyti

Vincas Kalvelis išvyksta pasidaryti po JAV, kelionę žada išbūti apie 3 mėn. Jo pirmoji sustojimo vieta San Francisco, Cal.

LDD 7 kuopos spalio 8 d. susirinkimo dalyviai sumetė po dolerį ir pavaišino išleidami drg. V. Kalvelį į tolimą kelionę.

Vienas iš kuopiečių

CHICAGO, ILL.

Mirė Sofija Barcus

Spalio 9 d. mirė Sofija Barcus, ilgametė radijo valandėlių vedėja. Liko liūdinanti duklė Aldona su vyru Feliksą Dauku, kurie vadovauja radijo valandėlei, 2 anūkai ir kiti giminės.

Lietuvis — paveikslų gydytojas

Dailės instituto konservatorium paskirtas 44 m. amžiaus Alfred Jakštas, kilęs iš N. Anglijos.

Jis Harwardo universitete studijavo mediciną ir manė gydyti žmones, bet pakeitė savo nuomonę ir tapo paveikslų "gydytoju".

Laikas viską naikina, todėl naikina jis ir paveikslus. Konservatoriaus pareigas atnaujinti, suremontuoti ir, žinoma, taip, kad nepalikėtų jokio pėdsako.

Anksčiau A. Jakštas yra buvęs Gardner muziejaus konservatorius Bostone.

Uždaryta A. Tamošaitienės paroda

Uždaryta dail. Anastazijos Tamošaitienės kūrinių paroda, kuri buvo Čiurlionio galerijoje. Parodoje buvo 60 paveikslų. A. Tamošaitienė — plačiai žinoma meniško kilmės, tautinių drabužių audėja, bet mažiau kas teži- nojo ją esant ir gerą tapytoją.

Meno žinovai labai teigiamai parodą įvertino.

Lankėsi SLA prezidentas

SLA prezidentas Povilas Dargis dalyvavo spalio 14 d. surengtame Seštosios apskritys 75 metų jubiliejiniame vakare.

Trys mėnesiai balfo centre

1. Dolerį šalpai sunku gauti, lengva išleisti

Balfo trijų mėnesių (liepos, rugpjūčio, rugsėjo) pajamos pinigais buvo 13,448 dolerių, išlaidos 14,827 dol.

Per tą laiką išsiųsta 150 individualių siuntų, dauguma rūbai Lenkijos lietuviams. Siuntinių į Lietuvą pasiųsta 30 ir tų kai kurie užkliuvo New Yorke.

Prasymai paramos rūbais iš Lenkijos į Centrą tebeplaukia. Lietuviams į Lenkiją per paskutinius tris mėnesius pasiųsta 60 vaistų siuntinėlių, maždaug 600 dolerių vertės. Rūbų siuntinių Lenkijon pasiųsta 63 apie 2,000 dolerių vertės.

Salpos darbams Vokietijoje tęsti pasiųsta 3,050 dolerių.

2. Balfas gavo pupų

Iš JAV Žemės ūkio Departamento gauta 36,000 svarų pupų, kurios pasiųstos į Vokietiją. JAV valdžia davė ir 85,500 svarų kvietinių miltų, kurie tap pat bus tuoj pasiųsti Vokietijos lietuviams. Valdžia pažadėjo ir 60,000 svarų riebalų, tačiau labiausiai Balfui reikia dolerių.

Yra vilčių, kad rudens vėjai sukauptų pakankamai lėšų tiems gražiems "visų lietuvių - visiems lietuviams" (Balfo) šalpos darbams.

3. Tūkstantis vienam sąrašas

Iš savo įgaliotinio V. Vokietijoje Balfo Centras gavo 966 adresus lietuvių, kurie neseniai ištrūko iš sovietų vergijos. Nors vokiečiai juos sauginasi ir globoja, tačiau laisvų lietuvių paramos jie būtinai reikalingi. Jūs ypač troškina vokiška aplinka.

Balfo Centras išsiuntinėjo JAV lietuvių spaudai jų adresus, bet mūsų laikraščiai nėra ekonomiškai pajėgūs, kad ir gražiam tikslui, veltui siuntinėti.

Jei kas paaukotų (apmokėtų) prenumeratą ar prisijungtų lietuviškų knygų į Centrą (105 Grand St., Brooklyn, N. Y.) gautų Tax Deductible kvitą ir padarytų tikrai praktišką lietuvių išlaikymo darbą.

4. Prašo 25 tūkstančių markių

Balfo organizacija tebetęsia lietuvių tremtinių įkurdinimo darbą. Paskutiniu laiku vėl gauta 29 prašymai iš V. Vokietijos lietuvių, kurie ieško mūsų pagalbos pastovesniam apsigyvenimui. Daugumai trūksta paprasčiausių reikmenų, baldų, o ypač patalynės. Tiems prašymams pilnai patenkinti tučtuojau reikalinga virš šešių tūkstančių dolerių. Si grupė atiteko dėl to, kad tarptautinės organizacijos atsisakė jiems padėti.

5. Naujas Balfo Centro revizorius

Nuo pat Balfo veikimo pradžios, valdžios įstaigoms ir tarptautinėms organizacijoms reikalaujant, Balfo finansinį stovį tikrino viešosios atskaitomybės atstovai

(Certified Public Accountant) S. M. Ardouny. Toms pareigoms lietuvių New Yorke nebuvo. Dabar Balfo C. V. nutarė ir pakviest lietuvių revizorių Vyt. Vebeliūną, kuris neseniai įsigijo C.P.A. teises.

6. Balfo siuntiniai ir anapus

Agentūra, per kurią ejo Balfo siuntiniai į Lietuvą ir Sibirą, sušlubavo. Daug siuntinių grįžo atgal. Tikimasi juos vėl išsiųsti be nuostolio Balfui. Centro Valdžia rugsėjo 27 d. nutarė tuo tarpu supirkinėti medžiagas iš urmo prekyviečių ir paleisti siuntas per kitas agentūras, kartu sekti, kad anksčiau užsakyti ir apmokėti siuntiniai pasiektų gavėjus.

Kam bėda, Balfą suranda

Daug laisčių į Balfą ateina beveik stebuklingais keliais. Daugelis prašymų Balfą pasiekia per tarpininkus, Balfo veikėjus ar direktorius. Kiti ateina ir tokiais adresais: "Amerika, Wosington, Jonas Ramanauskas, Ministerija" JAV. Paštas pasiuntė šį laišką Lietuvos Pasiuntinybei, ši perskaitė, galvą pakasė ir persiuntė Balfui. Kitas pavyzdys iš Griškabūdžio: "USA. Wosington. N.C.W.C. Amerika". NCWC laišką išvertė į anglų kalbą, perdavė Catholic Relief Service. Ši įstaiga paskaitė, galvą pakasė ir su gražiu lydraščiu pasiuntė irgi Balfui. Jei kuris sukreivzuotas laiškas iš Lietuvos turi bent Brooklyno vardą, kad ir be vergijos, nors vokiečiai juos sauginasi ir globoja, tačiau laisvų lietuvių paramos jie būtinai reikalingi. Jūs ypač troškina vokiška aplinka. Balfo Centras išsiuntinėjo JAV lietuvių spaudai jų adresus, bet mūsų laikraščiai nėra ekonomiškai pajėgūs, kad ir gražiam tikslui, veltui siuntinėti.

PAVERGTŲJŲ SEIMAS PARYŽIUJE

Spalio 18-20 Paryžiuje įvyksta nepaprasta Pavergtųjų Seimo sesija. Ryšium su Kremliaus ofensyva Berlyne aštrėjanti tarptautinė padėtis, o tuo pačiu ir aktualėjanti galimybės ir grėsmės sovietų pavergtajai Europai, skatina Pavergtųjų Seimą ypač budriai stebėti įvykių raidą.

Sesijos darbų eilėje svarbiausią vietą užims Berlyno krizė ir Europos laisvės klausimas; Europos apsiungimo ir sovietų pavergtosios Europos problema; padėtis ir jos raida sovietų pavergtuose karštuose.

Sesioj yra sutikę dalyvauti eilę Prancūzijos ir kitų Europos valstybių įžymių politikų.

Lietuvos delegacija šiai sesijai sudaro pirmininkas V. Sidzikauskas ir nariai: prof. J. Baltrušaitis, V. Banaitis, dr. P. Karvelis J. Lanskoronskis. A. Liutkus, kun. J. Petrošius, E. Turauskas, B. Venskuvienė.

Vykdamas iš New Yorko į Paryžių, V. Sidzikauskas drauge su kitais Pavergtųjų Seimo delegacijų pirmininkais lankysis Londone ir Briuselyje, o po sesijos — Ženevoje, Bonnoje ir Dubline.

Kor.

AMERIKOS IDOMYBĖS

Parašyta S. MICHELSONO važiavojant pažiūrėti Amerikos. Joje aprašoma:

Apie kelią Aliaskon; Vaizdai nuo Atlanto iki Pacifiko; Darbininkų fabrikai Vakaruose; "Proletariato diktatūra"; Ispūdziai iš Kalifornijos; Rondonmedžių imperija; Apie Hollywood žvaigždes; Kaip lietuvis vyną daro; Amerikos dykumos; Mirties klonis; Suakmenėjus malkas; Yellowstone Parkas su verdančiais šaltiniais, meškomis ir t.t.; Grand Canyon tarpekliis; Ispūdziai iš Meksikos; Bullų kova; Pas mormonus: jų tikyba, praeitis ir dabartis; Elėras, kuriame žmogus neaksta; Neišmatuoti Texas valstijos turtai; Floridos vaizdai; Jaunystės šaltinis; Kaip gyvena rezervatų indėnai; Nuostabių požemių urvai; Upė po žeme; Žuvis be akių; Ir daug, daug kitų idomybių! Su gražiais paveikslais.

Knyga jau išėjo. Užsisakiusiems knygą tuoj pat siunčiame. Kaina 75 centai.

"KELEIVIS"

636 East Broadway So. Boston 27, Mass.

Iš pavergtos Lietuvos

Mirė P. Rimša

Spalio 2 d. Kaune mirė dailininkas Petras Rimša, spalio 4 d. palaidotas Petrašiūnų kapinėse. Velionis gimė 1881 m. lapkričio 23 d. Naudzių kaime, netoli Vilkaviškio. Būdamas 18 m. atvyko į Varšuvą mokytis dailės, vėliau mokėsi Paryžiuje, Krokuvėje ir Peterburge.

Velionis buvo vienas žymiausių ir nusiųtųjų senosios kartos skulptorių, sukūręs didelį vertingų kūrinių skaičių. Iš jų plačiausiai yra žinomi "Vargo mokykla" ir "Artojas", kurį Bostono lietuvių padovanojo Bostono dailės muziejui.

Jis yra sukūręs ir daug aukštos meninės vertės medalių, portretų. Jis žinomas ir nemažam skaičiui Amerikos lietuvių, nes kurį laiką buvo čia atvykęs ir įvairiose vietose rengęs savo kūrinių parodas.

Velionis, kaip ir jo vyresnis brolis Juozas, dalyvavo 1905 m. revoliucijoj, visą savo gyvenimą buvo ištikimas demokratijos sekėjas.

Nepatinka

Basanavičius ir Aušra

Siaulių mieste buvo Basanavičiaus gatvė ir Aušros alėja, bet komunistams tie vardai nepatinka, todėl pirmąją gatvę, kuri jungia miestą su Gubernijos priemiesčiu, pavadino Taikos gatve, o miesto centre esančią Aušros alėją pavadino Vinco Kapsuko alėja.

Dvaro gatvę pavadinta M. Melnikaitės, Tilžės gatvę dabar yra Lenino, Dariaus Gireno virto Gegužės 1, Varpo—dabar Komunarų.

Miesto sodas pavadintas Karolio Poželos parku. Žemaitės, Vytauto ir Kudirkos gatvių vardai nepakeičia.

Buvusiam adv. K. Venclauskiui name Vytauto gatvėje dabar yra Aušros etnografinis muziejus.

Komunistų centro komitetas

Rugėjo 27-29 dienomis Vilniuje posėdžiavęs Lietuvos Komunistų Partijos XIII suvažiavimas išrinko į Centro Komitetą 123 asmenis, iš jų su aiškiai rusiškais pavardėmis 30, ir 53 kandidatus.

Į Sovietų Sąjungos Komunistų Partijos XXIII suvažiavimą išrinkta 31 atstovas, iš jų aiškiai rusiškais pavardėmis 8.

Centro Komiteto posėdy išrinkti sektoriais: pirmuoju A. Sniečkus, antruoju B. Popov (buvo B. Šarkov), sekretoriais — J. Maniūsis, A. Barauskas, ir A. Barkauskas (išrinkto V. Niunka).

Centro Komiteto biuro nariais išrinkti: A. Barauskas, A. Barkauskas, F. Biliauskas, K. Kairys, J. Maniūsis, J. Novickis, J. Paleckis, B. Popov, A. Sniečkus, M. Šumauskas ir G. Zimanas.

Patvirtinti partijos sentro komiteto skyrių vedėjai: Partinių organų — J. Novickas, propagandos ir agitacijos — P. Mišutis, pramonės-transporto — S. Jasiūnas, statybos ir statybinių medžiagų — F. Jakateriničev, žemės ūkio — V. Kolesnikov, administracinių prekių, finansų — A. Kaire-

lis, kultūros, mokslo ir mokyklų.

Kedaktoriais: Tiesos — G. Zimanas, Sovietų Sąjunga — Meserjakov, Červony Standart — A. Federovičius, Valstiečių laikraštis — ir Komunisto — J. Karosas.

Mirė J. Cepinskis

Rugėjo 30 d. mirė buvęs Žemės ūkio ir Veterinarijos Akademijų docentas Jonas Cepinskis, gimęs 1893 m.

Nepriklausomaj Lietuvos lietuvių buvo Veprų ir Joniškėlio žemės ūkio mokyklų mokytojas, 1940 m. buvo paskirtas Žemės ūkio Akademijos docentu.

Dėl nesveikatos 1960 m. buvo išėjęs į pensiją.

Sitap dirbama

žengiant į komunizmą

"Tiesos" spalio 7 d. numerio vyr. doc. E. Frolovas, doc. M. Finkelšteinaite, doc. A. Kaušpėdas, e. doc. p. A. Sprindis, doc. Z. Zinkevičius, studentų bendrabučio Nr. 6 tarybos pirmininkė A. Zuzevičiūtė šitaip rašo:

"Labai apsidžiaugėme, Vilniaus universiteto gatvės Nr. 1/2 gyventojai, kai mūsų name buvo pradėtas vesti centrinis apšildymas. Bet, deja, džiaugsmas buvo per ankstyvas. Darbai buvo pradėti kovo mėn. (juos vykdė Stalino rajono Statybos-remonto valdyba), bet ir dabar dar darbų galo nematyti. Brigada, vadovaujama brigadininko drg. Fairro, susideda iš 9 žmonių, tačiau iš jų dirba ne daugiau 2-3 žmonės, ir tai ne kasdien. Patys darbininkai nepatenkinti tokiu darbo organizavimu. Dabar minėtame name, kuris priklauso universitetui ir kuriame gyvena universiteto dėstytojai ir apie 100 studentų, prakiastos sienos, lubos, išlaužtos grindys, ir visas namas tapo lyg vienu komunaliniu butu. Todėl nėra jokių normalių buitinių sąlygų gyventi. Studentai negali mokytis, o dėstytojai — dirbti. O kas bus vėliau, kai ateis šalčiai? Universiteto ūkio administracija neleidžia apsirūpinti kuru, liepė išvalyti sandėlius, išgrauti pertvaras, kad geriau būtų galima prarasti vamzdžius. Tačiau iki šiol niekas jų vamzdžių neveda, o kuro negalime pasirūpinti. Kartu su centriniu apšildymu turi būti įvestas ir šiltas vanduo, tačiau, nors projektas ir yra, —darbai nepradėti. Negi jau pravedus centrinį apšildymą, vėl bus laužiamos grindys, ardamos sienos?"

"Darbai juda vėžio žingsniu, o Statybos-remonto valdyba nesirūpina juos paspartinti, užmiršta, kad name gyvena žmonės ir kad žiema ne už kalnų."

LAIŠKAS REDAKCIJAI

Perskačiau "Keleivio" Nr. 40 Veronikos Zlotkienės straipsnį "Nustokime melą". Esu pagautas autorės šviesiomis mintimis, nuostabumu ir dideliu pasipiktinimu, sužavėtas jos protesto energija prieš komunistų begėdišką melą.

Nuosirdžiausiai autorę sveikinu ir linkiu jai sėkmės.

Steponas Kairys

Smithtown, L.I., N.Y.

LIETUVOS MOKYKLA nuo 1864 iki 1904 m.

Šių metų spalio 2 d. Kaune mirė skulptorius Petras Rimša atvaizdavo lietuvišką mokyklą spaudos draudimo metais.

Žemaičio šnektos

J. VLKS

Apie Igno Končiaus — Žemaičio šnektos pirmąjį tomą jau buvo keleivis sudėta palankų pastabų. O štai jau pasirodė tu Žemaičio šnektų antra knyga, tokio pat dydžio kaip ir pirmoji, tai yra virš dviejų simtų puslapių.

Neabejojame, kas perskaitė tos knygos pirmąjį tomą, skaitė neprisiverdamas, bet smalsos vedamas. Tokie būtinai panorės išginti ir antrąjį tomą.

Ignas Končius davė tikslų ir prasmingą to savo veikalo pavadinimą. Tai tikrai žemaičio šnektos. Bet šnektos ne taip sau, tarsi atsitiktinai, žaizdų, bet tiksliai ir prasmingai šnektelė. Šnektelė žaizdai, trumpais sakimais, keliais žodžiais daug ir vaizdingai pasakoti.

Ir imame tome sudėta žemaičio papiuros į žmogų — kas yra žmogus, o kas ponas. Ten pat aprašytas visas žemaičio buitinis gyvenimas, pradedant jo gyvenimu namu, sodyba, gimimu, augimu, pirštais, vestuvėmis laidotuviomis; jo santykiavimu su aplinka ir kitais; jo supratumu apie baidyklę, smėklas, laumes, aištvarus, kankius, burtininkus ir kitas dvasias.

Antroje Žemaičio šnektos dalyje pasakojama ramiai, altai, be jokių pagrazinimų, kokių Žemaitijoje būta kelių, tiktų, kaip atrodė pati gamta, kokiomis pramogomis žemaitis gyvena, kaip štai medžioklė, žvejyba, uogavimu, rūsutavimu, grybavimu, dainomis, nūbėmis ir kitokiais rūpesčiais ir vargais visa tai buvo palydėta ar džiaugsmu laikada vainikuota. Džiaugsmu... retas svečias! Štai, ar ne čia netiesiogine prasme nusakyta žemaičio dvasios būseną:

"Ir vėjo pučiamo medžio lapai, tegu ir juda, bet nelinksmi, ošia kažkaip sunkiai, šnypsčia, lyg neįsteigta masinancijos linksme gaidos išpausti. Ir pats medis kartais dusliai sutrata, atsidūsėja, lyg būtų ko sunkaus neįsteigęs atlaikyti ar vėjo palenkias atsitiesti."

O taip, žemaitis gyvena savu, uždaru gyvenimu. Tokiu gyvenimu jis gyvena šimtmeti kita, kai prarado savo valstybės nepriklausomybę. Tada jis savyje užsi-

darė, su svetimais Žemaitiją užplūdusiais nesusiėję, jų salmosi. Bet jį jo užuolą gyvenimą skverbes ir negerovės. Štai kas apie tai ten šnektelė:

"Neapsakomai skaudu visai pasauliui žmogui, prasišalciui svetimam, kuriam tik platus pasaulis terūpi, kuris savo tevyinės jausmo būtų mėginęs nusikratyti, ir tokiame keistai atrodė, ką jau bekalbėti apie žemaites širdį! Ji tiesiog plyšta iš skausmo ir ne vien dėl bereikalingai išvargto sunkaus kelio tu jaunųjų kūdikių laikais, bet dėl likimo tėvų, tevyinės, gimtojo krašto."

Ar tai jau tikrai tokia beprosvaitinė, beviltė padėtis? Ne. Tai tik didžiojo rūpesčio dėl geresnes, gražesnes ateities išpausti pergyvenimai.

Kalbant apie patvirkusį jaunimą, yra pasakyta:

"...dauguma ir nepalyginama dauguma yra sveltus, tankus, neakiplesos, ramiai kalba, nekaltai linksni. Jie nepasivaigė — neapsisvaiginė. Jų protas aiškus, greitas, kaip ir senesniosios žemaičių kartos. Tik jie linksmesni, greičiau juokas juos pagauna, kaip senesniosios. Gal jie dar kiek paviršutiniški, žiūrint į kitus, stebint aplinką."

Tokiuose jaunuoliuose glūdi Žemaitijos ateitis. Štai ir autoriaus Igno Končiaus motinai neatrodo taip jau baisūs tie jaunuoliai iškrypėliai. Niekas jų pagirti negali, bet jie nesudaro daugumos.

Kodėl tai čia mes pastebim? Tai įrodymas, kad Žemaičio šnektos... autorius bešaliai apasakoja Žemaitijos, tiksliau savo gimtinės, žmonių gyvenimą.

O štai žemaičio pasaulėžiūrinis gyvenimas. Tegu nusako pats autorius:

"Dieve, Tu mane sutvėrei. Aš tave padirbau, pardaviau, pra-gėriau, —yra pasakęs dievdirbis. Tas posakis tinka tik krikščioniškiems laikams."

Is senų senovės žemaičiai nebuvo stabmeldžiai. Jie stabų neturėjo. Jie neturėjo pasidirbe dievų ir negarbino tų padarinių. Niekur neaptikta. Neseka ir iš pačios žemaičių tikybos esmės senovėje. Ir jų nebuvo.

"Žemaičiai garbino galingąsias gamtos jėgas, — Saulę, Per-

kūną ir kt. Žemaičiai nesakė, kad juos sutvėrė Saulė ar Per-kūnas ar koks kitas "dievas". Jie garbino gamtos jėgas už jų gerumą, duosumą, o kartais statulą, drausmę. Jie buvo dė-ingi gamtai, nes visą sėmės is gamtos, jie gerai suprato, gi-dai buvo įsipažinęs gamtos jė-gų galingumą ir savo priklausomybę nuo tų jėgų."

Verta perskaityti tą knygą, kur tiek daug sudėta gerai išluktų, gilai apgalvotų minčių, kruopščiai iš-sijotų.

Tos dvi knygos — tai gra-zūs žemaitiškų paminklas — pakercis mūsų rūpinto-jelis.

Taip galėjo parašyti tik tas, kuris pats drožė ir kartu, droždamas smutkelius, rū-pintojilius, kryžius, gyveno Žemaitijos praeitimi ir tą praeitį apmąstė.

Jo sunus Liūdo J. Kon-čiaus išleista knyga "Me-džio drožiniai gimtajam kraštui atsiminti," kur su-dėtos Igno Končiaus droži-nių fotokopijos, turi daug berdro su knygomis Žemi-čio šnektos. Čia Ignas Kon-čiaus apie Žemaitiją byloja gyvu žodžiu, o anojė knygo-jė jis apie Žemaitiją be žo-džių masto drožiniais.

Abiejų knygų gale idėtas knyggoje pavartotu veik gry-nai žemaitiškų žodžių žo-dynėlis.

Žemaičio šnektos pirmas ir antras tomas išleisti nuos-avnygų klubo Londone, 1-2 Ledrooke Gardens, London, W, 11 — Gt. Britain. Kiek-vieno tomo kaina \$1,00.

II

Atsiuntė savo pastabas apie pirmąjį tomą ir seno-sios kartos ateivis Pakruo-jietis. Jis rašo:

"Ta knyga knygų mėge-jui tuo miela, kad joje bisai nėra taip praprusėlių mėgi-mų varnalėšų, iš svetimų kalbų paimtų žodžių."

Jam labai patiko knygoje uikslus kumecio ir dabartinio kolchozininko dalios paly-ginimas:

"...taudžiauninkai dirbo dva-er, buvo musami, kad geriau, smarkiau dirbtų, nebuvo didelės normos nustatyta, o kolūkiečiai turi dirbti nepakeliamai sunkiai ir, gal būtų, kolūkiečių nema-sausikaltimo vietoje, bet už tai aalina ir siunčia į Sibiją kaip didžiausius prasikaltėjus, ir is ten retai kuris begrižta. Kolū-dietis visiškai neturi nuosavy-bės. Baudžiauninkas galėjo pasi-uginti ir savais arkliais važiuo-i, geresnes karves milži..."

"O kumetis savo normą gau-aa vistiek, kiek užderejo. Kolū-dietis — pirma pyhajos val-dietis ir dar visokiems tikslams, o paskui tik kas beliko dalykis pagal išdirbtąsias valandas; daž-ai negauna ir gyvybei išlaikyti akankamai maisto."

"Kumetis pats eina samdytis dvarą... Kolūkiečių varu į kolū-į atvarė."

Pakruojietis rašo, kad į-domios pastabos apie net bažnyčioje pasireiškusius skirtumus: čia vieta dvari-ninkams, o ten mažiau pasi-turintiems, skurdžiams; a-pie tai, kad kunigai bardavo, kam neakankamai skubiai dirbama dvarui ar klebo-nams: kad kunigai nemėg-davę lietuvių kalbos, lenkiš-kai nemokantiems neleid-a-vę net savo rankos delno bučiuoti ir t. t.

Pakruojietis "gana įdo-mus kunigaikščių Oginskių apibūdinimas. Jų būta p o-

KAS NAUJO BROOKLYNE

Jar apie dr. J. S. Misevičių

Jau buvo rašyta, kad spatio 3 d. mirė buvęs vie-šatnis Brooklynne senosios artos lietuvis daktaras Jo-las S. Misevicius—Message, 7 metų amžiaus, bet jis ertas plačiau paminėti.

Velionis buvo gimęs, au-ges ir dalinai mokslus ne-vėsi šio aulių apskrity, Lietu-voje, gerai kalbėjo lietuvių žemaičių, rusų ir lenkų ka-lomis.

Baigęs medicinos-chirur-gijos mokslą prieš 30 metų, visą laiką gyveno Brookly-ne, veik ismintinai lietuvių gyvenamaj mieste dalyje, vadinamoje Williamsburgu. Jaunystėje jis priklausė lie-tuvių draugijoms, buvo jų gydytojas, prieš apie 40 m. buvo ir laikraščio "Vienybės Lietuvninkų" direktorius.

Tais laikais daktarą pa-saukus pas sergantį j namus, buvo mokama 50 centų, o atsilankius pas daktarą—25 centai. Draugijos mokė-davo daktarui metinį mo-kestį \$25,00, ir už jį dakta-ras aptarnaudavo visus ser-gančius draugijos narius, neimdamas iš jų jokio mo-kesčio.

Velionis daktaras man pasakojo, kad dažnai pa-sauktas pas sergantį narį, jo neradavo namie. Namuo-se esanti nario žmona pa-siūsdavo vaiką ligonio iėš-koti sakydama: "Eik į sa-liūną, pasauk tėvą ir pasa-kyk, kad daktaras atėjo." Sako, tokių ligonių lau-kiant, reikėdavo gaišti isti-sas valandas, ir tas jam taip įkyrėjo, kad buvęs pri-verstas atsakyti būti drau-gijų gydytoju.

Lietuvių laikraščių leidi-mo sunkumai jam buvo ži-nomi. Jis taipgi žinojo, kad juose dirbantieji gauna ma-žas algas, todėl jis iš jų ir už pagalbos suteikimą nie-ko neimdavo. Jis jiems saky-davo: "Jeigu ir turi dolerį kitą, tai jie tau reikalingi, nenoriu, kad man atiduotum paskutinį."

Velionis, negalėdamas sa-vo kaonete tinkamai patik-rinti ligonio ir nustatyti jo ligos, sodindavo jį į auto-mobilį, nusiveždavo į ligo-ninę ar pas kurį jam patiki-mą specialistą ir tuo būdu suteikdavo reikalingą pa-galbą.

Velionis laikė ofisą kuk-lioje patalpoje prie Berry gatvės. Žmonai mirus, vedė antrą žmoną, lenkų kilmės, buvusio garsaus lenkų dak-taro seserį. Lenkui daktarui mirus, paveldėjo jo likusias moderniai įrengtas patalpas 173 Metropolitan Ave., ki-tame gatvės šone prie lenkų bžnyčios.

Velionis buvo laisvų pa-žiūrų ir jas atvirai reikšda-vo. Kartą, esant pas daktarą, atėjo ten garsus lenkų misi-onierius kunigas. Tuo laiku Romoje sirgo buvęs Chica-gos arkivyskupas, o taipgi ir tuometinis popiežius ne-sveikavo ir šaukėsi pagal-bon geriausius daktarus. Gi-tuo pat laiku Amerikoje vys-kupai organizavo paliegusių

n i š k y, bet gerų lietuvių. Kad daugiau būtų buvę to-kių didžiūnu, deja lietu-viams palankių, be Oginskių ir Zubovų, daugiau nebu-vo."

kūdikų ekskursiją į vadina-mą stebuklingą Liurdą. Dak-taras ir užvedė kalbą su tuo kunigu:

— Ar tu tiki stebuk-lais? — klausia daktaras.

—Tikiu, — atsakė kuni-gas.

— Tokio daikto kaip ste-buklai nebuvo ir nėra, — sa-ko daktaras.

— Yra, — sako kunigas.

— Jeigu yra, tai kodėl jais netik. kardinolas ir pas popiežius? — klausia dakta-ras.

— Jie tiki, — sako kuni-gas.

— Jeigu tiki, tai kodėl kardinolas ir popiežius ne-važiuoja į Liurdą stebuklin-gai pasveikti, bet šaukiasi pagalbon garsiausius dak-tarus?

Lenkas kunigas nieko ne-atsakė, ir kalba ta tema bu-vo baigta.

Kitą kartą, kunigui ne-sant, pastebėjau daktarui, ar nekenkia jo profesijai lais-vamaniškos minties reiški-mas viešai net dvasiškiams. Daktaras atsakė, kad kuni-gams galima tai sakyti, nes jie ir patys žino, kad tei-singai kalbu.

Velionis daktaras išauk-lejo dvi dukteris, kurių vie-na yra mokytoja aukštes-niojoje mokykloje New Ha-ven, Conn. Nors daktaras buvo laisvų pažiūrų, netikė-jo stebuklais ir pomirtiniu gyvenimu, bet spalio 6 d. palaidotas su lenkų bažny-tinėmis apeigomis.

Daktare, ilsekis ramybeje, o likusiai šeimai reiškiu gilią užuojautą.

K. J. Paulauskas

SUSIRINKS VLIKAS

Lapkričio 25-26 dienomis New Yorke susirinks posė-džių Vyriausios Lietuvos iš-laisvinimo Komitetas (Vli-kas).

RUMFORD, ME.

Mirė du lietuviai

Mirė Jonas Zovas. Velio-nis buvo labai raudonas, pa-liko gana nemažai pinigų Oxfordo popieriaus bendrovės direktoriui Ferguson, kad šis juos išdalintų gim-i-nėms.

Baigė dienas ir Juozapas Baltrušaitis.

J. K.

Daina jėgas gimdo.

NAUJAUSIOS KNYGOS

NEPRIKLAUSOMĄ LIE-TUVĄ STATANT, Rapolo Skipičio atsiminimai, 440 psl., kaina \$5.00

TREJOS DEVYNERIOS, dr. S. Aliūno humoristi-niai eilėraščiai, 64 psl., kaina \$1.00

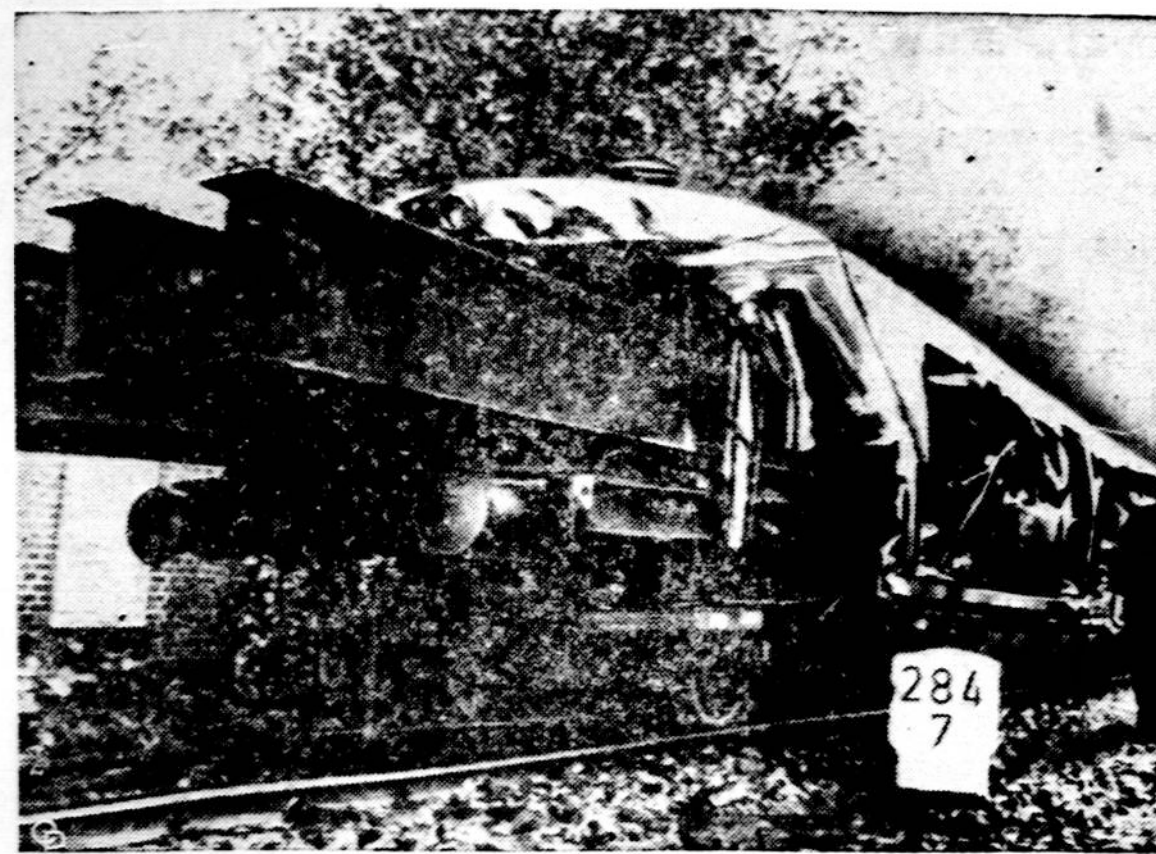
VIENTIS MEDŽIAI, roma-nas, parašė Aloyzas Baro-nas, 117 psl., kaina \$1.50

ANGLŲ KALBOS GRA-BMATIKA, 215 psl., kieti vir-šeliai, kaina \$3.50

TUŽŲ KLUBAS, Antano Tulio 11 novelių, 196 psl., kaina \$3.00.

Tas knygas galima gauti Keleivio administracijoje: 636 E. Broadway, So. Boston 27, Mass.

DIDELĖ GELEŽINKELIO NELAIMĖ VOKIETIJOJE

Hamburge susidūrė du traukiniai. Keičivinis traukinys su iš teatro grįžtančiais keleiviais įkėlė į prekinį traukinį. Užmūstė 33 žmonės ir apie 50 sužeista. Tai didžiausia geležinkelio nelaimė Vokietijoje po antrojo pasaulinio karo.

Pasikalbėjimas Maikio su Tėvu

— Maik, aš ir vėl ateinu pas tave.

— Gerai, tėve, gerai... Bet atrodo susirūpinęs. Ar atsitiko kas?

— Markatna ant dūšios, Maiki.

— Sakyk liūdna, ne "markatna".

— Kaip besakytum, vaiki, vistiek smūktas.

— Bet kodėl?

— Aš dangų praliuzinau.

— Nekalbėk nieku.

— Iš tikro, Maiki, pereitą naktį aš buvau danguje.

— Gal išgėres sapnavai?

— Maiki, buvau trezvas kaip krienas. Gailu pasibazyt. Teisybe, buvau nuejęs pas Zacišką, ale jis buvo piktas, susiraukęs, tai nenorėjau nei prie baro sėstis. Parečiau namo ir atsiguliau. Ir raidavei pradėjau sapnuoti, kad aš danguje. Taigi atėjau pas tave, kad išsirožytum, ką toks sapnas reiškia?

— Tėve, sapnai neturi jokios reikšmės.

— Vot tebe raz, ir pasakė! O šventose knygose yra gvardlyvai parašyta, kaip Egipto paraonas kartą sapnavo septynias riebias karves ganykloje; o paskui atėjo septynios kūdos karvės ir tas riebiąsias suėdė.

— Mano knygoj tokių dalykų nėra, tėve.

— Nu, tai prasta knyga. Turetum gauti geresnę, kuri ir sapnus aiškina. Paraono sapnas apie karves buvo išaiškintas teisingai ir išspildė. Nu, tai kodėl tu mislini, kad mano sapnas nieko nereikia? Juk aš buvau danguje, taigi čia vožnesnis sapnas, negu to paraono raguotos karvės.

— Tėvas apie dangų dažnai svajoji, tai ir užmigęs jį matai. Bet tai nieko nereikia, tėve.

— Džiūs di sem, Maik, aš noriu tau pasakyti, ką aš danguje mačiau.

— Ar matei tenai ir save?

— Nu, vot pasakė! Kaipgi žmogus savęs nematys?

— Matei taip, kaip dabar esi, generolo uniformoj?

— Ekzekli, Maik, tai pati šobė. mundiera ir džiošas su raiviske.

— Ir šventas Petras įsileido?

— Šiur, kad įleido. Pa-

barškinau į dangaus bromą, ir barzdotos senis atidare.

Jis tuoj mane apžiūrėjo ir klausia: Kas tu toks ir iš kur? Nu, sakau, aš žemaitis nuo Plungės, ale dabar gyvenu Amerikoje. Tada jis priėjo artyn, pakliuksino mano džiogą ir klausia: O kas čia?

Well, sakau, čia tai gyvatinė, labai pamacyva gyduolė. Gal paragausi? Ale jis papurtė galvą ir sako: Gyduolių mums nereikia, ba danguje niekas nevalgo ir neserga, taip kaip Sovietų Rusijoje.

— Ar tai reikėtų, kad jis komunistas?

— Nezinau, Maiki, aš jo neklausiau. Kai išsisnekejom, tai jis pakliūnojo mano žorąjį ir sako: Hm, Plungės žemaitis su šobė!

— Askui paklausė, ar aš gramotnas? Atsakiau, kad į akademijas nevaiksciojau, ale maitaknygę kiek paskaitau. Okei, jis sako, aš tokio vyro seniai jau laukau; būsi mano pamočnikas ir padėsi parėdą palaikyti. Nusivedė mane į savo opisą arba kancelianiją ir paprasė sėstis. Sako, buk kaip Plungė. Atsisėdęs aš pradėjau kimšti makorkos ir savo pypkę, o Petras užsiuko savo televizą; sako, reikia pažiūrėti, kokius žibitus žmonės išdaro ant žemės. Ir kaip tik tuo metu kažkas pradėjo grubijoniskai belstis į dangaus bromą. Petras atidare ir žiūri — ogi Stalinas lenda. Stoi! — susuko Petras. Kokio bieso čia tau reikia? Aš noriu į dangų, sako Stalinas. Tau vietos čia nėra, sako Petras. Eik į peklą. Ale Stalinas peklos bijosi. Sako, tenai yra Hitleris. Anuomet jis tik per plauką nepagavo manęs Maskvoj, tai dabar pekloj šiu būtų velniava. O Petras sako, jūs abudu tokie, — pašol von nuo dangaus vartų! Ale Stalinas nesitraukia ir lenda į dangų ne kaip loska. Ir gai būtų ilindes, ale aš išsitraukiau šobę ir priėjęs sukamandavojau: Ubiraisia k čiortu! Pamatė bestija, kad čia baiku nėra, tai apsisuko ir numekleno žemyn.

— Ar tai jau viskas?

— Ne, Maiki, yra dar bis-

kis daugiau. Kai Stalinas

nuėjo žemyn, tai netrukus vėl kažkas pradėjo belstis. Petras atidaro vartus, nugi pekloj stovi ir prašosi į dangų. Sako, kol pekloje buvo Mussolinis su Hitleriu, tai buvo dar pusė bėdos, ale kai atėjo Stalinas, tai jau nėra ratunko... Petras pradėjo blusinėti sau barzdą, turbūt nežinodamas, ką daryti. Tuo tarpu milkmomas, eidamas pro mano langą, išmetė bonką pieno ant saidvoko, ir aš pabadau. Ir mano dangus, anot tos pasakos, išnyko kaip sapnas.

— Jis ir buvo tik sapnas.

— Jis ir buvo tik sapnas.

— Jis ir buvo tik sapnas.

— Jis ir buvo tik sapnas.

— Jis ir buvo tik sapnas.

— Jis ir buvo tik sapnas.

— Jis ir buvo tik sapnas.

— Jis ir buvo tik sapnas.

— Jis ir buvo tik sapnas.

— Jis ir buvo tik sapnas.

— Jis ir buvo tik sapnas.

— Jis ir buvo tik sapnas.

— Jis ir buvo tik sapnas.

— Jis ir buvo tik sapnas.

— Jis ir buvo tik sapnas.

— Jis ir buvo tik sapnas.

— Jis ir buvo tik sapnas.

— Jis ir buvo tik sapnas.

— Jis ir buvo tik sapnas.

— Jis ir buvo tik sapnas.

— Jis ir buvo tik sapnas.

— Jis ir buvo tik sapnas.

— Jis ir buvo tik sapnas.

— Jis ir buvo tik sapnas.

— Jis ir buvo tik sapnas.

— Jis ir buvo tik sapnas.

Kunigai ir lietuviški poteriai

J. VLKS

Neseniai New Yorke bu-

vusiame lietuvių bendruo-

menes suvažiavime vienas

atstovas pasakė, kad Lietu-

vių kunigų Vienybė nuta-

rusi lietuvių vaikus poterių

mokyti angliškai, o ne lietu-

viškai. Sunku patikėti tokiu

nutarimu, bet iki šiol tos or-

ganizacijos vadovybė to pa-

reiškimo viešai neatsaukė.

Kaip ten bebūtų — nutarė

taip ar ne, bet faktas, kad

lietuviai kunigai, bendrai

imant, mažai tesirūpija va-

dinamose lietuviškose para-

pinėse mokyklose vaikus

lietuviškai poterių pamokyti.

O kaip lietuviybę skiepi-

jama kai kuriose tų mokyk-

lų, labai gerą pavyzdį pasa-

kojo dr. B. Matulionis nese-

niai buvusiame lietuvių gy-

dytojų suvažiavime vėl ta-

me pačiame New Yorke. Jis

šitaip kalbėjo:

"Savo sūnų leidau į lietuviš-

ką pradinę mokyklą, atsietai, para-

pilinę. Toje mokykloje ir lietu-

vių kalba buvo dėstoma — hor-

rible dietu — 20 minučių per

savaitę, vieną kartą. Vos pradėjo

vaikas lankyti mokyklą, jau

praneša žinią: jo vardas esąs ne

krikščioniškas ir pergilgas; esą

jam reikalingas kitas, geresnis,

tinkamesnis (Tas daktaro sū-

nus turi vieno Lietuvos kuni-

gaikščių vardą. J.V.). Griežtas

atsakymas mokyklai, kad ne-

lietuvių vaiko vardo, jo vardą

apsaugojo, bet sūnaus draugas,

irgi naujasis ateivis, toje pačio-

je mokykloje iš Rimvydo išvarto

į Albertą. Motina sūnų Mindau-

gą išmokė lietuviškų poterių,

maldu, įsakymų ir paruošė pir-

mąjį komuniją. Ir štai kita

staigmena: vaikas praneša iš

mokyklos žinią, kad jam esą

įsakyta išmokyti poterių, maldu

ir įsakymų anglų kalba. Mano

laikraščius ir jomis spaus-

ma kuygas, kartu ir toms

įvairiomis kalbomis išleidžia

svėntąjį rastą ir maldakny-

ges.

Ypač paskutiniiais metais

JAV vyriausybė besimokan-

tį jaunimą skatina daugiau

išmokyti svetimų kalbų.

Aukštose mokyklose studij-

uojantiems rečiau vartojama

klasikų kalbas net skiriamos

atitinkamos stipendijos.

Mat, JAV užsienio politi-

ka pasuko viso žemyno pla-

čiuoju viesečiu. Tai tokiame

placiam įvairiam darbui

užsieniuose būtini tokie, kur-

ie daugiau kalbų moka.

Galop, kas pirmas iš ateiv-

vių JAV pilietybę, retas ku-

ris teisėjų pamiršta įspėti,

kad nepamirštų, neapleistų

savo gimtojo krašto kalbos.

Tai garbinga jūsų tėvų kal-

ba! Vadinasi, aiškus įrodymas,

kad JAAV kitų kalbų

mokėjimas ne tik nedraus-

džiamas, bet skatinamas.

Be to, JAV bažnyčia at-

skirta nuo valstybės. Cia

nesama valstybinės tikybos.

R. katalikų, kaip ir kitos ti-

kybos, čia yra privatus rei-

kalas.

Gimtoji kalba, ypač tarp

kitų tautų gyvenant, šeimoj

yra artima, draugiška, šir-

dinga kalba, atitinkama

jausmų sukelianti. Tikėji-

mas yra taip pat stipri

jausmų palydėtas. Maldai

bet kuri oficiali, primesta

kalba visai netinka. Sveti-

ma kalba malda praranda

intymumą, išsijautimą, at-

itinkamą susikaupimą.

Kodėl gi norima iš vaikų

atimti jų tėvų kalbą? Kodėl

imamasi savanoriško vaikų

nulietuvimo darbo?

Šiuo kartu neieskosime

priežasčių. Tik dirstelkime

socialdemokratų partijos į-

kūrėjas Andrius Domaševi-

čius emėsi organizuoti baž-

nytinę chorą ir kartu su juo

bažnyčioje giedojo lietuvių

kalba giesmes.

Imkime į rankas St. Kai-

rio Lietuva budo, ten psl.

135 rasime parašyta:

"Savo paskutiniuosius

mokslo gimnazijoje metus

pradėjau nepaprastai. Į

Siaulius atvažiuavęs, iš anks-

čiau atvykusių draugų su-

žinojau, kad gimnazijos di-

rektorius yra gavęs iš Vil-

niaus raštą, kuriuo esąs at-

šaukiamas iki šiol moki-

niams katalikams privalo-

mas cerkves lankymas sek-

madienais ir švenčių dien-

mis. Tas lankymas buvo

Siauliuose seniai praktikuo-

jamas, ir kiekvienų mokslo

metų pradžią prasidėdavo

iškilmingu aktu, o pats ak-

tas — molebnu. Ir akte ir

molebne turėjo dalyvauti

visa gimnazija. Netenka aiš-

kindinti, kad molebnu priva-

lomas lankymas buvo moki-

nių katalikų jaučiamas

kaip šlykštus prievartavi-

mas."

O psl. 137 St. Kairys rašo:

"Ir staiga įtemptoje salė-

tyloje pasigirdo skardžiu

alsu tarti žodžiai: "Eikime,

broliai! Tuos Siauliu gim-

nazijoje tartus pirmuosius li-

etuviškus žodžius riktelėjo

VOKIETIJA

Vasaros metu Vasario 16-

tosios Gimnazijoje atsilankė

iš Australijos atvykęs į Vo-

kietiją N. Skrolys su žmo-

nele ir dukrele. Atvyko spe-

cialiai pamatyti gimnaziją

ir jos reikalams paaukėjo

DM.50,-. Kiek vėliau gim-

naziją aplankė studentas

Alg. Rimas, karinę prievolę

atliekąs amerikiečių ka-

riuomenėje Masiulis, kurio

tėvas yra vieno gimnazijos

būrelio vadovas Čikagoje.

Paskiausiai atsilankė jauna

Dirvonų porelė. Dirvonienė-

Kuklerytė yra buvusi Vasari-

o 16-tosios Gimnazijos

mokinė iš Diepholzo laikų.

Ji vadovavo vienam gimna-

zijos rėmėjų būreliui Čika-

goje, kuriam dabar vado-

vauja jos motina. Taip pat

ir Dirvonio motina yra vie-

MOTERŲ SKYRIUS

V. DOROSEVIC

Karalienė tiesa

Rytų padavimas

Bet Chaziras užsimojo rykšte.
—Šalin iš kelio! Jei nepasitrauksi, turėsi užgauti tave rykšte, kuria iki šio net savo žirgo neužgavau.
Išminčiai bematant pasklido į visas šalis ir Chaziras, kaip viesulas, nujojo savo pasilsėjusiu žirgu. Iš paskos jis girdėjo išminčių jam siunčiamus keiksnius.

—Kad tu prasmegtum, niekše! Tenubaus tave dangus už tavo įžulumą! Atmint, vaikeze, kas įžėdžia vieną išminčių, tas įžėdžia visą pasaulį! Kad tu kur sprandą nusisuktum, nevidone!
Chaziras jojo nesiklausydamas.
Miškas ėjo vis tankyn ir tankyn.

—Po vienos dienos kelionės Chaziras priėjo šventyklą. Tai buvo puiki šventykla, kokios pasaulyje dar niekas nebuvo matęs. Joje gyveno vienuoliai, kurie kukliai vadino save "Tiesos šunimis".
Kiti juos vadino "Ištikimaisiais tarnais".

Kai amžinai tylis ažuolynas nubudo nuo žirgo kanojų dundėjimo, visi vienuoliai su vyriausiu kunigu išėjo pasitikti jauno karžygio.

—Tegul bus palaimintas kiekvienas, kas ateina į Alacho bažnyčią,—tarė vyriausias kunigas.

—Tegul bus palaimintas,—pritarė visi vienuoliai.

Chaziras vikriai nušoko nuo žirgo, žemai nusilenkė vienuoliams ir tarė:

—Pasimelskite už keleivį!

—Iš kur ir kur keliauji?—paklausė vyriausias kunigas.

—Kelioju, kad grįžęs galėčiau papasakoti žmonėms apie tikrąjį Tiesos žodį.

Ir Chaziras papasakojo kunigui ir vienuoliams apie savo susitikimą su išminčiais.

Vienuoliai ėmė smarkiai juoktis, kai išgirdo, jog Chaziras išminčiams rykšte pagarsinęs. Vyriausias kunigas dėl to pasakė:
—Ne kitaip, kaip pats Alachas įkvėpė tau mintį pakelti rykštę. Tu gerai pasielgei, atvykęs pas mus. Ką būtų galėję papasakoti tau apie Tiesą išminčiai? Tą, ką jie pasiekė ir atrado savo protu! Išmisli. O mes apie Tiesą turime pačias tikriausias žinias, gautas iš dangaus. Mes papasakosime tau apie Tiesą viską, kas surašyta apie ją mūsų šventose knygos.

—Dėkoju tau, dvasiškas tėve. Bet aš keliauju ne tam, kad klausytis svetimų pasakojimų, arba skaityti, kas parašyta šventose knygos. Tą aš galėjau padaryti ir namie sėdėdamas. Nebūtų verta varginti save ir žirgą.

Vyriausias kunigas susiraukė ir tarė:

—Na, na! Nebūk atkaklus! Juk aš jau seniai tave pažįstu. Aš pažinau tave, kai tebegyvenau dar pasaulyje, kai tu tebebuvai visai dar mažas ir sėdėdavai pas mane ant kelių. Aš ir tavo Gafizą gerai pažinojau ir tavo senelį Ameleką. Puikus buvo žmogus tavo senelis Amelekas. Jis taip pat galvojo apie karalienę Tiesą. Namuose laikydavo šventraštį. Tik niekad jo neskaitydavo, pasitenkindavo tuo, ką papasakodavo jam apie Tiesą vienuoliai. Jis žinojo, kad šventraštį tas pat yra parašyta—ir būdavo patenkintas. Kam dar skaityti knygą. O tavo tėvas Gafizas taip pat buvo geras žmogus. Kai imdavo galvoti apie Tiesą, tai, būdavo, pats paima šventraštį ir pasiskaito. Pasiskaito ir nurimsta. Na, o tu dar toliau nužengei. Tau jau ir knygos permaža. Pas mus išsiaiškinti atvykai. Pui-ku. Už tai tik pagirti galima. Eikš, aš tau papasakosiu viską, ką tik žinau.

Chaziras nusisypsojo:

—Mano tėvas nužengė toliau už mano senelį. Aš—toliau už savo tėvą. Vadinas, mano sūnus pažengs dar toliau už mane. Ir pats savo akimis norės pamatyti Tiesą. Ar ne taip reikia manyti?

—Kažin, kažin! Gal ir taip! Žmogus—ne medis. Stebėdamas diegą, negali žinoti, kas iš jo išaugs: ažuolas, pušis ar klevas.

Chaziras jau sėdėjo raitas ant žirgo.

—Na, tai štai ką—tarė jis,—kam palikti sūnui atlikti tai, ką aš pats galiu padaryti?

—Sustok, netikėli! Kaip tu drįsti po viso to, ką tau pasakiau, tęsti savo kelionę? Tai tu, vadinas, drįsti netikėti nei mumis, nei šventraščiu.

Bet Chaziras tik patempė pavades, žirgas atsistojo piesti ir kunigas nuriedėjo į šalį. Vienu šuoliu Chaziras su savo žirgu atsidadė miško tankmėje ir tik girdėjo, kaip staugė ir keikėsi kunigas ir vienuoliai:

—Būk prakeiktas, netikėli! Būk prakeiktas, farmazone, šventenybių niekintojau! Tejsmingai į tavo arklio kanopas degančios geležys! Tu joji į pražūtį!

—Teprasiveria tavo pilvas ir teislenas iš jo, kaip žalčiai, tavo žarnos,—staugė iš pykčio, raivydami ant

PRISIMENA MOTERŲ DIEVAITĮ

Mažas Italijos miestelis Castellana iškilingai prisimena iš to miestelio kilusį Rudolfą Valeitino, negarsinio filmo aktorių, kuriuo moters žavėjosi. Viršuje eiseną, apačioje dvi jo gerbėjo rožėmis papuošia statulą, vaizduojančią Valentino "Seiko sūnaus" filmą.

SKRENDA GERVES

Klampūs rudenį arimai — Juodas purvas lig ausų.
Zvelki: kas per sutvėrimai Drasko skraistę debesų?

Skrenda gervės — liki sveikas! Mes už jūrų, už kalnų... Jom pavydi vargo vaikas Tų platybų mėlynų.

Skrenda paukščiai, vėjai skrenda— Tu mintim drauge skrendi... Ei, nusukti vargui sprandą! Vieną tikslą terandi.

Duokit man sparnus eikliusius— Aš sudrebinsiu erdves! Vargo debesis nušluosiu— Tegu saulė žemei švies.

Noriu broliams atsilyginti! Ką gi didžio padariau? Nūn auokuju savo žygį— Kad žmonijai būtų geriau.

Salomėja Neris

Kovotojos už moterų teises

Yra keturios moterys, kurių praeitame šimtmetyje pradėjo kovoti Amerikoje dėl moterų teisių ir kurioms šių dienų moterys gali būti dėkingos už tai. Tai Lucretia Mott, Lucy Stone, Elizabeth Cady Stanton ir Susan B. Anthony. Nė viena jų betgi nesulaukė tos dienos, kada JAV moterys gavo balsavimo teisę, bet jos matė daug kitų pasikeitimų moterų gyvenime.

Reikia atsiminti, kad teisė balsuoti nebuvo vienintelė teisė, kurios moterys neturėjo devyniolikame šimtmetyje. Tada moterys už tą patį darbą tegaudavo dvigubai mažesnę atlyginimą negu vyrai, jos negalėjo užsiimti verslu, jų net į aukštąsias mokyklas nepriimdavo, žmonos turtas buvo jos vyro turtas ir nuo vyro malonės priklausė tuo turtu pasinaudoti, jos žodis nieko nereiškė vaikų auklėjime.

Lucretia Mott, gimusi 1793 metais, buvo tikroji moterų judėjimo dėl lygių teisių pažadintoja. Ji ir Elizabeth Cady Stanton, kuri buvo 25 metais jaunesnė, 1840 m. buvo išrinkta į Londono šaukiamą pasaulinę konvenciją kovai už lygybę, bet jų ten nepriėmė tik dėl to, kad jos moterys. Tas ypač paskatino jas pradėti kovą už moterų teisių sulavinimą su vyrų teisėmis. 1845 m. Seneca Falls, N. Y.,

žemės, vienuoliai.

Chaziras jų nebojo.

O kelias darėsi kas kart vis sunkesnis. Joti tegalima buvo jau tik žinginė ir tai dideliu vargu.

Staiga pasigirdo šauksmas: —Stok!

Pažvelgęs į priekį, Chaziras išvydo karį, kuris laikė įtemptą lanką, pasiruošęs paleisti iš jo mirtį nešančią vilyčią.

(Bus daugiau)

įvyko tuo reikalu susirinkimas, kuris ir pradėjo vis plačiau plintantį moterų judėjimą už savo teises. Dėka to judėjimo moterys po 75 metų gavo teisę balsuoti visuose kraštuose.

Lucy Stone, gimusi 1818 m., buvo pasiryžusi netekėti ir visą savo gyvenimą aukoti kovai už moterų teises, bet, kai Henry Brown Blackwell pažadėjo padėti jai drauge kovoti, ji už jo išteikėjo, bet nepakeitė savo pavardės (Todėl įkurta organizacija kovai už moterų teises vadinosi Lucy Stone Lyga, o išteikėjusios moterys, bet nepakeitusios savo mergautinės pavardės, vadinosi Lucy Stoners). Ji kartu su vyru rašė straipsnius, vedė diskusijas, žodžiu, visai judino žmones, kaip tą darė ir abu Mott'ai. Tėvu pėdomis ėjo ir Alice Stone.

Elizabeth Cady Stanton labai glaudžiai bendradarbiavo su Susan B. Anthony. Tai buvo tikrai stiprus dvejetukas. Jos daug keliavo, klabinio kongresmanų ir kitų valstybės vyrų duris. Pamelė Anthony ir 14 kitų moterų registravosi ir balsavo New Yorko valstijoje, kad išmėgintu moterų balsavimo teisę. Už tai jos buvo suimtos. Teismas jas nubaudė pinigineis bausmėmis.

Šis mėginimas padarė didelį įspūdį moterų judėjimo šalininkams. Visiems buvo aišku, kad be konstitucijos pakeitimo nieko nebus, todėl nuo 1869 m. kasmet į kongresą buvo įnešamas bilijus duoti moterims lygias balsavimo teises. Pritarėjų jam vis daugiau atsiradavo ir galų gale 1920 m. moterys gavo lygią su vyrais balsavimo teisę visose Jungtinėse Amerikos Valstybėse (Vienoj kitoj atskiroj valstijoje tas joms buvo anksčiau pavykę iškovoti), bet nė viena aukščiau minėtų moterų, kovos už moterų lygias teises pradininkų, jau nebebuvo gyvųjų tarpe.

A. C.

375 TUKSTANČIAI UŽ KAVOS PUODELĮ

1957 m. liepos mėnesį Dorothy Fritz Icely restorane Pitsburge užsisakė kavos puodelį. Gerdama ji labai išsidedino gerkle, nes, kaip vėliau paaiškėjo, kavoj buvo cheminio skystimo, kuris vartojamas kavos indams plauti. Matyti, indas nebuvo gerai išplautas, todėl Fritz susirgo ir šiandien ji tebėra nuolatinėje gydytojo priežiūroje.

Ji iškėlė bylą minėtai bendrovei, ir teismas priteisė \$375.000.

Tikrai brangiai kaštavo tai bendrovei tas kavos puodelis.

ZALGIRO MŪSIS

"Keleivis" išleido istorijos daktarės Vandos Sruogienės parašytą 24 pusl. knygelę "Zalgirio mūšis". Neturintieji laiko storų knygų apie tą Lietuvos istorijos svarbų įvykį skaityti šioj knygelėj ras tą, ką kiekvienas turėtų žinoti.

Knygelės kaina 50 centų.

PAGIMDĖ SESETUKĄ

Pietų Rodezijoje, Afrikoje, 35 metų motina pagimdė 6 kūdikius, bet visi jie gimė negyvi. Ir svėrė tik po 1 svare.

Ta pati moteris anksčiau yra pagimdžiusi dvynukus, vėliau 4, 3 ir du kartu po 5 vaikus. Dauguma jų gimė negyvi, iš 29 vaikų gyvų tėra tik 7.

Medicinos literatūroje iki šiol tebuvo žinomi tik du atsitikimai, kad vienu kartu būtų pagimdyta 6 kūdikiai. Vienas jų buvo Italijoje 1888 m., antras Prancūzijoje 1909.

BAŽNYČIA ATRODĖ KAIP KARO LAUKAS

Tikrai nepaprastos vestuvės buvo spalio 8 d. vienoj Anglijos bažnyčioje. Pasak vieno jų dalyvio, bažnyčia atrodė lyg karo laukas. Iš tikrųjų.

Visų pirma jaunasis, priėjęs prie altoriaus, dėl didelio susinervinimo apalpo. Nespėjo jis atsipeikėti, "krito" vienas pabrolių, vėliau vienas iš choro dalyvių, vė-

na pamergių ir dar keturi tų iškilnių dalyviai apalpdami trukdė kunigui baigti vedybų ceremonijas. Galų gale Alan Farwell buvo paskelbtas susituokęs su Gillian Seare.

SENOVĖS DUONA

Iš XVII amžiaus dokumentų matyti, kad lietuvius kaimietis tada duoną gamindavosi iš bėralo — pelų ir grūdų mišinio, kuris buvo gaunamas nuraškant varpas ir grūdant jas piestoje. Toks grūstinis būdavo sumalamas, ir iš jo gautų miltų kepama duona.

Bėralinė duona būdavo labai trapi, eidami į darbą žmonės nešdavosi ją maišeliuose. Kad būtų daugiau bėralo pavasarį, kai ima stigti duonos, dalis javų būdavo paliekama nekultų prėsluose.

GAVOME NAUJĄ ZODYNĄ

Lietuviškas angliškas žodynas, paruošė Vilijus Peteraitis, 586 puslapiai, kaina \$7.00.

IDOMIOS ir NAUDINGOS KNYGOS Pačiam Skaityti ir Kitam Dovanoti

VAIKO SVEIKATA, parašė dr. V. Tumėnienė, daug svarbių patarimų vaikų sveikatos klausimais, 176 psl. kaina \$1.25 DIENOJANT "Kavensėjų karalius" siūnus Kipro Bičlino įdomūs ir šaunūs, 464 psl., kaina \$6.00 1905 METAI, Kipro Bičlino atsiminimų antroji dalis, 592 puslapiai, kaina \$6.00 ZVILGSNIS I PRAEITĮ, K. Zuko i. domūs atsiminimai, 477 psl., kaina \$5.00 PASAULIO LIETUVIŲ ŽINYNAS, parašė Anicetas Simutis, daugybė žinių lietuvių ir anglų kalbomis apie lietuvių visame pasaulyje, 464 psl., kaina \$6.50 LIETUVIŲ DAINOS AMERIKOJE, surinko ir sudarė Jonas Balys, 472 dainos su gaidomis, Anželika duotas kiekvienos dainos turinys, todėl tinka dovanoti ir lietuviškai nekalbantiems, įrista 326 psl., kaina \$5.00 MAŽOJI LIETUVA, parašė M. Gimbutienė, J. Gimbutas, J. Lingis, J. Balys ir J. Zilevičius, 326 psl., kaina \$5.00 LENGVAS RŪDAS ISMOKTI ANGLISKAI, Geriausias vadovėlis pradedantiems angliskai mokytis, duoda ištarimą, angliskus rašikalius, 75 psl., kaina \$5.00 MARLBOROUGH'S LITHUANIAN SELF-TEUGHT, M. Inkienė, geras vadovėlis lietuvių kalbos mokytis angliskai kalbantiems, 144 psl., kaina \$1.25 DEMOKRATINIO SOCIALIZMO PRADAI, Populiari ir naudinga knyga šių dienų klausimams spręsti, kaina \$9c. NEMUNO SŪNYS, Andrius Valčiukas romano iš 1935 metų Suvalkių šūkinių sukilimo prieš Sme-tonos diktatūrą. Pirmą dalį 390 psl. kaina \$2.00 NEMUNO SŪNYS, Andrius Valčiukas romano antroji dalis, 426 puslapiai, kaina \$4.00 LIETUVIŲ LIAUDIES MENAS, jo meninių formų plėtimasis, nagrinėjama, Paulius Gaišius, didelis knyga su daugybe paveikslų, gerame popieriuje, kaina \$8.50 SUZADĖTINĖ, J. Titinio 15 trumpų pasakojimų, 180 psl., kaina \$2.00 TIKRA TEISYBĖ APIE SOVIETŲ RUSIJĄ, arba komunistų diktatūra faktų šviesoje, Trumpa bolševizmo istorija ir valdymo praktika. Labai daug informacijos, 96 psl., kaina \$0.50 WILZINO PAUKŠTĖS, Balio Sruogos trilogiška istorijos kronika, 73 psl., didelio formato, gera popieriaus, kaina \$2.50 KODĖL AŠ NETIKIU I DIEVĄ? Atvira nuomonė, įdomūs argumentai, kaina \$0.20 ALTORIŲ SEŠĖLY, V. Putino-Mylaičio romanas trijų dalyse. Autorius, pats buvęs kunigas, aprašo, kaip kunigas Vasaris išsivadavo kunigystės iš moterų. Visos trys dalys įristos į viengrąžę, kietą viršalį, 631 puslapis, kaina \$6.00	LIETUVA BUDO, Stepono Kairio labai vaizdingai ir idomiškai parašyti atsiminimai, kaip Lietuva kėlėsi iš miego, geriausia dovana kiekvienai progai, gražiais kietais viršeliais, iliustruota, 416 puslapių, didelio formato, kaina \$5.50 ZEMAIČIŲ KRISTAS, P. Abelkio istorinis romanas iš žemaičių krikšto laikų, kietai apdarai \$2.50 ZEMĖ DEGA, J. Savicko karo metų (1939-1945) užrašai. Pirmoji dalis 453 psl., kaina \$4.50 ZEMĖ DEGA, J. Savicko užrašų antroji dalis, 414 psl., kaina \$4.50 SOCIALIZMO TEORIJA, Trumpai ir aiškiai, parodo, kaip keitėsi visuomenės santvarka ir kodėl ji dar keisis, kaina \$25 Cnt. ISJUSIEMS NEGRIZTI, M. Katliškio meistriškas aprašymas, kaip karui einant prie galo tiksliai lietuvių bėgo į Vakarų nuo rusų "vadotojų", 536 psl., kaina \$5.00 SIKAURUOJU TAKELIU, K. B. Kriaučionių atsiminimai iš Lietuvos ir iš Amerikos lietuvių gyvenimo, 178 psl., kaina \$2.00 BARABAS, Paer Lagerkvisto istorinė apysaka, laimėjusi Nobelio premiją, kaina \$2.25 ZEMAITIS RASTAI, Garsiosios mūsų rašytojos pirmoji karo metu Amerikoje parašyti vaizdingai su rašytojos paveikslu, 128 puslapiai, kaina \$0.50 LIETUVIŲ KALBOS GRAMATIKA, Parašė dr. D. Pilka, Pritaikyta Amerikos lietuviams, 144 puslapiai, kaina \$1.00 CEZARIS, Mirko Jesulio romanas trijų dalyse, kiekviena dalis po \$2, ara visos 3 dalys \$6.00 NAUJA VALGIŲ KNYGA, parašė M. Michelsonienė, 250 įvairių lietuvių ir kitų tautų valgių receptų, 132 puslapiai, kaina \$1.25 A KISS IN THE DARK, J. Jazvino anglų kalba sodrus vaizdeliai. Kaina kietais viršeliais \$2.00, o minkštais viršeliais \$1.00 ATLAIDU PAVESYJ, P. Abelkio romanas iš žemaičių kalvarijos praeities, 467 psl., kaina \$4.00 VISUOTINAS TVITAS, Ar galėjo toks tvanas būti ir ką apie tai esko mokslas? Kaina \$25 Cnt. SOCIALDEMOKRATIJĄ IR BOLŠEVIZMĄ, Pagal Kautskį, naujausiomis žiniomis papildyta tuo klausimu knygtė, kaina \$25 Cnt. SOCIALIZMAS IR RELIGIJA, Parašė E. Vandervelde, vertė Vardėnas, kaina \$25 Cnt. TAVO KELIAS I SOCIALIZMĄ, Parašė Leonas Blumas, Trumpas socializmo aiškinimas, kaina 25 c. JUOZAS STALINAS, arba kaip Kaukazo išpuolis buvo pasidavęs Rusijos diktatoriui, kaina 25 Cnt. DĖL LAISVOS LIETUVOS, Lietuvos socialdemokratų raštai dėl bolševikų okupacijos ir teroro Lietuvoje, kaina \$25 Cnt. LIETUVOS SOCIALDEMOKRATŲ PARTIJOS PROGRAMINIS GALV. RĖS, 32 psl., kaina \$25 Cnt. VILKO GRUPŲ KOMISIJOS PRAKTESIMAS, arba kodėl musuose nėra vienybės, 80 psl., kaina \$1.00 SENOVĖS LIETUVIŲ PINIGAI nuo seniausiu laikų iki Lietuvos nepriklausomybės, galo 1795 metais. Parašė Jonas Karys, daugybė paveikslų, 396 psl., geras popierius, kaina \$10.00
--	--

Užsakymus ir pinigų prašome siųsti šiuo adresu:

KELEIVIS

636 E. Broadway —1— So. Boston, Mass.

Švedijoje

GYD. VL. K.

Tęsinys

STOCKHOLMAS

Bet per ilgai užsibuvau senamiestyje, jį aprašydamas. Iš tikrųjų, turistai "nedaug laiko" — vėl turėjome sėstis į autobusą ir pasileidome per didžiausią Stockholmo salą į šio centrą Drottning ir Kingens gatvėmis pro didelės teniso aikštes, praeitais ir karališkas, nes švedai mėgsta žaisti tenisą, Amerikos ir Anglijos ambasados pradedame ir patenkame į Lidings prieštą. Autobusas sustoja prie vartų didelio terasomis kylančio parko su daug skulptūrų. Tai garsaus švedų skulptoriaus Carl Milles parkas ir namai. Šis skulptorius daug metų gyveno J.A. V-bėse, Cranbrock, Mich., ir nemaža jo darbų liko ir šiame krašte, bet pagrindiniai jo kūriniai yra išdėstyti labai gražiose parkų aikštėse, kuriose yra daug skulptūrų. Tai garsaus švedų skulptoriaus Carl Milles parkas ir namai. Šis skulptorius daug metų gyveno J.A. V-bėse, Cranbrock, Mich., ir nemaža jo darbų liko ir šiame krašte, bet pagrindiniai jo kūriniai yra išdėstyti labai gražiose parkų aikštėse, kuriose yra daug skulptūrų.

Teatro mėgėjai gal bus girdėję apie Stockholmo karališkąjį dramos teatrą. Jame savo žingsnius pradėjo ir šios vėliau išgarsėjusios filmų žvaigždės: Greta Garbo, Ingrid Bergman, Signe Hasso, Viveca Lindfors ir Mai Zetterling. Ir kaip ir amerikietiški veikalai šiame teatre pirmiau išvysdavo rampos šviesa, negu Amerikoje. Sakoma, kad įdomu aplankyti šį teatrą ir švedikai nemokant, ko aš nepadarau. O nutraukiau į naująsias Jean Cocteau filmą, kurio premjera Stockholme buvo įvykusi prieš kelias dienas, pačiam Cocteau dalyvaujant. Filmas vadinasi "Orfeus testamente" prancūzų kalboje su švedų kalbos vertimu. Nors abiejų kalbų "neįkerta", bet vistic šis filmas buvo kažkas "magiško" arba "iš kito pasaulio". Ir pats Jean Cocteau jame vaidina ir "miršta", o jį apraudo ispaniški čigonai su Pablo Picasso svita! Gaila, kad jau greit bus metai, kaip šis filmas Stockholme buvo rodomas ir nieko negirdėti, kada ir vienos galingiausios šalies gyventojai galės pamatyti "Orfeus testamente".

Paskutinė diena Švedijos sostinėje, bet ne visai gera dėl prakiurusio rudens dangaus. Visą dieną lynoja. O todėl laiką sunaudojau lankydamas muziejus bei išmėginau Stockholmo požeminį traukinį ir apžiūrėjau to požeminio susisiekimo centrinę stotį.

Nacionalinis muziejus

Daug jame senų tapybos turtų. Jų tarpe Rembrandto, Rubenso ir kitų garsių dailininkų paveikslai. Iš modernistų nemaža prancūzų impresionistų. Muziejus didelis — nėra nė kalbos, kad būtų įmanoma visą nuodugnai apžiūrėti per vieną turistiską atsilankymą. Sustojau ilgai prie tokių paveikslų, kurie man daugiau "širdį krinta", kaip trys Granacho (1472-1533), ypač "Pinigų keitimas". Žaviosi ir Jan Massys (1509-1575) "Flora sode". Tuo tarpu svarbiausio švedų tautos permaža viskam nors

CIA SU MIRTIMI KOVOJA SAM RAYBURN

Dvi saugės stovi prie Dallas ligoninės durų, už kurių gulio ligoninėje atstovų rūmų pirmininkas Sam Rayburn, šiuo metu kovojantis su mirtimi. Praeitą savaitę jo aplankyti buvo nuskrudęs ir prezidentas J. F. Kennedy.

veiksmai mangs netraukė, jo nuogos figūros atrodė neįdomios.

Nacionalinis muziejus turi skyrių, kuriame išstatyti ir moderniški baldai, kilimai, vėlymo įrankiai ir panašūs dalykai. Įdomu buvo, nors ir prabėgomis, ir šį skyrių pamatyti.

Prie pat Nacionalinio muziejaus yra siauras tiltas į medžišnos paskendusių salų Skedsholmen. Jos pakraščiuje

"Moderna Museet"

Tai išeitų — moderniško meno muziejus. To muziejaus vienoje didžiausių salų vyko jauno amerikiečio abstrakcionisto Sam Francis darbų paroda. Daugumas paveikslų labai dideli su juose vyraujančiais dideliais mėlynais plotais, nors viename paveiksle vyravo ir raudona spalva. Šiuose paveiksluose nebuvo jokių figūrų, nes tai abstraktinis menas. Tik vienas paveikslas turėjo berniuko figūrą — matyt, anksčiau pieštą.

Švedų modernistų dailininkų kūriniai iš 1910-1920 metų rodo, kiek daug jie buvo įtaigoti prancūzų meno. Tik vienas kitas paveikslas "kažko neprimena", o daugumoj jaučiama Rousseau, Bracque, Matisse ir kitų taka.

Požeminis traukinys

Stockholmo požeminis traukinys atvykdamas iš Amerikos yra tam tikras "stebuklas". Palyginus, jis tyli, naujas, moderniškas, o kas labiausiai skirtinga nuo amerikietiško "subway", tai švara. Kiek ilgiau pasižvalgus vienoje jo centrinių stoties sienos išklotos baltomis koklinėmis plytelėmis ir pajvairintos mozaikomis iš spalvotų plytelių. Ant grindų ne tik nėra orimėtyta laikraščiai ar šiaip šiukšlių, bet ir dulkių nematyti. Atrodo, laisvam ir apsisivietusiam žmogui švara ir tvarka yra laisvas įsinaresojimas ir nesunku palaikyti. Kas kita, kai pas mus tvarka reikalauja su įvairiais "verais" ar "antros rūšies" milicijais.

Požeminis traukinys

Stockholmo požeminis traukinys atvykdamas iš Amerikos yra tam tikras "stebuklas". Palyginus, jis tyli, naujas, moderniškas, o kas labiausiai skirtinga nuo amerikietiško "subway", tai švara. Kiek ilgiau pasižvalgus vienoje jo centrinių stoties sienos išklotos baltomis koklinėmis plytelėmis ir pajvairintos mozaikomis iš spalvotų plytelių. Ant grindų ne tik nėra orimėtyta laikraščiai ar šiaip šiukšlių, bet ir dulkių nematyti. Atrodo, laisvam ir apsisivietusiam žmogui švara ir tvarka yra laisvas įsinaresojimas ir nesunku palaikyti. Kas kita, kai pas mus tvarka reikalauja su įvairiais "verais" ar "antros rūšies" milicijais.

(Bus daugiau)

Pakalbinkim draugus, pažįstamus ir kaimynus užsiskirti "Keleivį." Šiomet kainą dar tik \$4.00 metams.

JUOKAI

(Iš Vilniuje leidžiamos šluotos)

Įrodė

—Kuo jūs įrodysite, kad čia iš tikrųjų raudonasis kampelis? —paklausė kolūčio pirmininką korespondentas.

Pirmininkas, pažvelgęs į kolūčio darbuotojų poilsio kambaryje, vieningai balsu kamsaryje, skėstelėjęs rankomis atsakė:

— Ogi matote — kambaryje sienos iš raudonų plytų.

Sienos yra — plytos byra

Mano namuose sienos dar nebuvo, bet durys ruošiasi subyriėti į smulkius šipulius. Jau dveji metai prašau namų valdybą padaryti naujas duris, bet velniui. Dabar prašysiu, kad duotų plytų. Plytomis duris užmūrysiu, o pati vaikščiosiu pro langą.

T. Drilingienė, Panevėžys žemaičių gatvė, 20.

Ar žinot, kad...

...telegrama iš Žemųjų (Jonavos rajonas) į Tryškius (Kursėnų raj.) eina 3 dienas, o tuo tarpu laisvas tik 2 dienas.

...įvairiausio dydžio statybines vinis gamina fabrikas "Nemunas" Kaune. Iš čia vynes, pagal Liaudies ūkio tarybos paskyras, išvežiojamos po visus Tarybų Sąjungos kampelius. Tuo tarpu Lietuvos geležinkelio tiekieji, planuojantieji statybines medžiagas tik per savo ministeriją, išsigudrino pirkti vinis iš... Odesos. Nė kiek neblogiau jie susitvarkė ir apsirūpindama siferi. Siferį gamina Daugėlių plytinė prie Kauno, o geležinkeliečiai perka jį iš... Briansko.

Matyt, kas toliau, tas ir miela...

Vietinės žinios

Muštynės sporto rugtynėse

Praeitą ketvirtadienį futbolo rugtynėse White stadione kilo didžiulės muštynės. Jos prasidėjo, kai neįrašė mūšino savo draugę apginti nuo užgauliojimo ir susikūmščio su vienu baltu paaugliu. I tą dvikovą įsimašė ir kiti ir kilo tokios muštynės, kuriose panaudota peiliai, durklai, akmenys ir kitokie įrankiai. Tik kelios dešimtys policininkų tepajėgė mušikas nuraminti. Virš 20 asmenų sužeista, kai kurie labai sunkiai.

Pakiam stadione muštynės tęsėsi daugiau ne pusvalandį, vėliau policijai teko ir gatvėje mušikas išsklaidyti. Policija sako, kad tokių muštynių per paskutiniuosius 25 metus Bostone nėra buvę.

PO NAUJŲ METŲ "KELEIVIS" KAINUOS \$5

"Keleivio" leidėjai nutarė laikraščio kainą nuo 1962 metų pradžios pakelti iki 5 dolerių metams.

Per aštuonius metus laikraščio kainą išlaikėme keturius dolerius metams, bet visų reikmenų, kaip popierius, rašalas, miesto ir valstijos mokesčiai, visokie pataisymai, paštas, elektra, telefonas, mašinų dalys ir viskas kita žymiai pabrango, todėl už senąją kainą laikraščio leisti nebeįmanoma.

Laikraščio darbininkų uždarbiai yra labai žemi, palyginus su kitų darbininkų uždarbiais, bet ir juos reikėjo nors šiek tiek pakelti.

Tikime, kad skaitytojai supras, jog nelengva širdimi keliame laikraščio kainą, bet tą turėjome daryti. Prašome skaitytojus ir bičiulius ir toliau remti laikraštį, jį platinti ir jame bendradarbiauti.

Šiais metais laikraštį užsisakyti arba atsinaujinti galima senąja kaina.

"Keleivio" Leidėjai

Nemalonu, kad tolerantiskame Bostono mieste paauglių muštynės įgavo rasinių riaušių pobūdį. Didžiausias to įvykio kaltininkas yra alkoholis. Vaikėžai į stadioną įsmugeliavo daug alaus ir degtinės, o "pasidrausinę" ėmėsi rodyti, ką gali.

Tame pačiame stadione kitą dieną įvyko kitos rungtynės ir praėjo visai kultūringai. Policija sako, kad dėl muštynių kalti ne mokyklų mokiniai, bet vyresnio amžiaus padaužos.

Mirė Antanas Stancikas

Spalio 10 d. mirė Antanas Stancikas, gyvenęs Roslindale, Mass., 85 metų amžiaus, Amerikoje išgyvenęs apie 60 metų. Palaidotas Forest Hills kapinėse spalio 13 dieną.

Velionis priklausė Lietuvos Darbininkų Draugijos 21 kuopai, buvo senas Keleivio skaitytojas ir jo bičiulis. Jis ir savo palikime Keleiviui užrašė \$50.00, kad laikraštis galėtų ilgiau laikytis.

Išvyko inž. G. Juozapaitis

Šį pavasarį baigęs Bostono universitetą inž. Gediminas Juozapaitis nuvyko darba Seattle, Wash., kur pradėjo šeštadienį ir išvyko. Sėkmės jam profesijos darbe, o taip pat linkėjimai įsijungti į gana gausios lietuvių kolonijos visuomeninę veiklą Seattle.

Statys didžiulę elektrinę

Edison bendrovė kitais metais pradės statyti 340.000 kilovatu pajėgu elektrinę, kuri kaštuos 25 milijonus dolerių. Ji statoma So. Bostone L. gatvėje, kur ir dabar veikia didelė elektrinė. Jos statyba bus baigta 1965 m. Garo katilas, kuris generatoriu aprūpins garu, bus 16 aukštu namo aukščio ir per minutę sudegins 2 tonas anelį.

Nauja elektrinė reikalinga, nes elektros poreikis vis didėja.

MES NEŠĖME LAISVĘ

Hamiltono bendrovė Rūta dailiai atspausdino PETRO K. PLESKEVIČIAUS atsiminimus MES NEŠĖME LAISVĘ. Knyga gražiai išleista, turi 139 puslapius. Joje aprašyta Pirmo Pasaulinio karo pradžia 1914-1915 m., lietuvių gyvenimas po rusų carų, vokiečių okupacija ir LIETUVOS NEPRIKLAUSOMYBES paskelbimas, savanorių gyvenimas, mūšiai karo lauke su Lietuvos priešais — bolševikais, lenkais ir bermontininkais. Įdomus svarbesnių mūsų vietų žemėlapis ir autorius nuotrauka.

Knygą išleido pats autorius, Lietuvos kariuomenės savanoris — kūrėjas ir laisvės kovų invalidas, Knygą įdomi, tinka visiems kaip seniams taip ir jauniems. Užsiskaitę šią knygą paremsite netekusį sveikatos Lietuvos karo invalidą. Knygą užsisakyti:

P. PLESKEVIČIUS, 193 East Ave., No. Hamilton, Ont., Canada

Pastaba: Už \$2.00 autorius atsiųs tą knygą ir pridės Michalos pranašystes.

Susivienijimas Lietuvių Amerikoje

Jungia lietuvių bendram lietuviškam darui, sukleja tautinį solidarumą, rūpinasi išlaikyti lietuviybę ir remia kovas dėl Lietuvos laisvos ateities.

SLA GYVYBES APDRAUDA IKI \$10.000.

SLA—TAUPOMOJI APDRAUDA IKI \$10.000 dešimčiai ir dvidešimčiai metų ypatingai naudingas jaunimui. Po 10 ar 20 metų apsidraudę gauna pilną apdraudus sumą.

SLA—mažamečių apdrauda—rimtas aprūpinimas ateitai.

SLA—SVEIKATOS ir NELAIMINGŲ ATSTIKIMŲ apdrauda duoda pašalpos iki \$325 į mėnesį.

SLA apdrauda—SAUGI, NELIECIAMA ir NEPRARASTINA. SLA nariu galima būti nuo gimimo dienos iki gilių senatvės.

Daugiau žinių apie SLA darbus ir apdraudas galite gauti SLA kuopose, kurios yra visose žymesnėse lietuvių kolonijose ir SLA Centre. Rašykite tokiu adresu:

LITHUANIAN ALLIANCE OF AMERICA
307 West 30th Street, New York 1, N. Y.

Pamirštas M. Virbalas

LDD 21 kuopos spalio 8 d. susirinkime J. Stilonui paremti, be praėjusiam numerio paskelbtųjų, M. Virbalas aukėjo \$2, o Vadelis aukėjo ne du, bet \$1.

TURIME LIETUVOS ISTORIJA

Dar turime dr. V. Sruogienės Lietuvos istorijos kelis egzempliorius. Tai didžiausia ir visiems suprantamai parašyta knyga, 947 psl. kaina \$12. Kainą pakelti leidėjai.

FLORIDA

Kambariai Nuomai

Miami netoli nuo Lietuvių Klubo. Dviem ypatom galima valgti pasigaminti, \$15 savaitė. Vienam \$10. Šalia namas parduodamas, galima pigiai nupirkti. Rašykite: J. Stankus, 1275 N. W. 40th St., Miami, Fla.

Jieškojimai

Ieškomas Konstantas Savickas iš Virbalas 1958 metais išvykęs į Ameriką. Jis prašo ar jį žinantieji prašom rašyti adresu:

Vladas Naujokaitis
235 W. Third St.
So. Boston 27, Mass.

Vedybos

Pasiekan gyvenimo draugę nuo 60 iki 65 metų amžiaus. Meldžiui prisistatys pavyks su pirmu laiku. Rašyti: Joe Norkus, Jos Norkus, General Delivery, St. Petersburg, Fla.

DĖMESIO LIETUVIAMS LAIKAS PRIETARTINO

Antras šventraščio Studijavimų tomas, 358 puslapių, Knyga, kurioje aiškina Biblijos pranašystės liečiančios mūsų laikus. Vienas skyrius ypatingai aiškina mūsų Viešpaties Jėzaus antrąjį Atėjimą; kitame skyriuje smulkmeniškai aiškina apie Biblijos Antikristą. Kas jis yra, kur jis yra, kokie jo darbai, ir t. p. Knyga apdaryta tvirtais drobės aplarais. Kaina \$1. Užsakymus siųskite šiuo adresu:

L. B. S. A.
212 E. 3rd Street
Spring Valley, Ill. (52)

MES ATLEKAME... VISOKIUS SPAUDOS DARBUS

Jei Jums reikia —

- Biznio kortelių
- Spausdintų vokų
- Laškams antgalvių
- Programų ar plakatų
- Bet kokiai pramogai bileto
- Draugijoms įstatų ar blankų

"Keleivio" spaustuvių padarys Tamstoms viską ir prisiųs. Prašome kreiptis šiuo adresu:

"KELEIVIS"

636 E. Broadway, So. Boston 27, Mass.

Vietinės žinios

SUKAKTUVININKAI

Paulina ir Juozas Lukai, gyvenantieji Dorchesteryje, laimingai drauge išgyveno 50 metų. Tai sukakčiai pažymėti jų sūnus Juozas su žmona ir vaikais—Carin ir Roy ir duktė Elena Ivan su vyru ir vaikais—Sandy ir Stanley spalio 8 d. Stepono Dariaus posto salėje surengė gražią puotą, kurioje dalyvavo gausūs būsrys artimųjų giminių ir prietelių.

Ir kiti taip gali padaryti

Dar apie M. Virbalą

Stasė ir Kazys Gruzdai, negalėdami būti Balfio vakarienėje, paaukojo \$5.00. Taip padaryti gali ir visi kiti, tame pokilyje nebuvusieji, nes Balfio salpos darbai dolerių niekada nebus per daug.

Praeitame numery buvo parašyta, kad Mykolas Virbalas ypač veikliai dalyvavo LSS 60 kuopoj. Iš tikrųjų jis organizavo LSS 172 kuopą Bostone ir joje veikė, kol ji buvo uždaryta. Tada jis perėjo į LSS 60 kuopą, kurios nariu ir šiandien tebėra.

TAUPYK DAUG \$ \$ \$ JŪSŲ KURO IŠLAIDOSE
Užsakyk pas mus įvesti GARSŲJŲ 1961 METŲ
INTERNATIONAL karšto oro KROSNĮ!

IRENGIMA ĮEINA:
1 85.000 arba 95.000 BTU krosnis
3 kontrolės
Pūtimo vienetas
Filtrai
Nauji vamzdžiai
275 gal. tankas
Elektrinis ir kitko įrengimas
SU 20 METŲ RASYTA GARANTIJA
PILNA KAINA:

\$595.

Apręžto laiko pasiūlymas

FORTUNA FUEL CO.

45 DORSET STREET DORCHESTER 25, MASS.
24 valandų patarnavimas
TELEFONUOKITE: GE neva 6-1204

Trans-Atlantic Travel Service

Bilietai lėktuvais ir laivais, parūpina viešbučių užsaky-mus, padeda sutvarkyti kelionei reikalingus dokumen-tus į visas valstybes.

Tose Pačiose Patalpose

DIDŽIAUSIA SIUNTIŲ PERSIUNTIMO ĮSTAIGA
NAUJOJOJ ANGLIJOJ

GLOBE PARCEL SERVICE, Inc.

390 West Broadway, So. BOSTON 27, Mass., Tel. AN 8-8764
Persiunčiame Jūsų sudarytus siuntinius į LIETUVĄ ir VISAS kitas Rusijos valdomas sritis.

13 naujų rūbų, avalynės, medžiagų, maisto, ir kitko. Visas išlaidas ir SSFR muitą apmoka siuntėjas.

MEDŽIAGOS, ODAS IR KT. GALIMA PIRKTI SAVIKAINA MŪSŲ ĮSTAIGOJE. PRASYKITE MŪSŲ KATALOGŲ!

Iš toliau siųskite siuntinius mūsų viršūnų nurodytu adresu. Įdėkite daiktų sąrašą ir aiškų siuntėjo ir gavėjo adresus. Mes, siuntinį perkavę, pranešime Jums, kiek kainuoja persiuntimas.

Atsiųsti paštą siuntiniai paruošiami greičiausiu laiku. Dabar galima siųsti iki 44 svarų paketus, jei siunčiamieji daiktai tel. pa dežėje, kurios dydis yra 15 x 15 x 12 colių. Oro paštą galima siųsti iki 22 svarų siuntinius.

ĮSTAIGA LIETUVIŠKA. KREIPKITES LIETUVIŠKAI. Visi siuntėjai ištikino, kad mūsų įstaiga greičiausiai patar-nauja ir persiunčia siuntinius. SIUNTIŲ ĮSTAIGA APDRAUSTI.

Siunčiame su INTURISTO įgaliojimu.

Siuntiniai priimami kasdien nuo 9 iki 5 val. vak., ketvirtadieniais nuo 9 val. ryto iki 7 val. vak. ir šeštadieniais nuo 8 ryto iki 2 val. po pietų.

VEDEJAS: JONAS ADOMONIS

Laisvės Varpo KONCERTAS

1961 m. spalio 22 d. 3 val. popiet

High School salėje, Thomas Park, So. Bostone, Mass.

Programą atlieka: Dana Stankaitytė, sopranas, Stasys Baranauskas, tenoras ir Jo-nas Vaznelis, bosas baritonas. Tai žymiau sieji lietuvių dainininkai Amerikoje. Jiems akomponuoja Jeronimas Kačinskas. Nepra leiskime progos juos išgirsti šį sekmadienį.

Svarbus L. Piliečių Draugijos susirinkimas

Šį ketvirtadienį, spalio 19 d. 8 val. vak. bus So. Bostono Lietuvių Piliečių Draugi-jos susirinkimas, kuriame, be kitų reikalų, bus nuomi-nuojami kitų metų valdybos kandidatai. Į tokį susirinki-mą turėtų ateiti kuo daugiau narių.

Mirė W. Kiškis

Spalio 11 d. staiga mirė William Kiškis, 76 metų am-žiaus, gyvenęs Hyde Parke. Jis buvo vienas tų jau retų žmonių, kuris Keleivį skaitė nuo pat jo pirmojo numerio. Būdamas didelis Keleivio bičiulis, velionis pernai į Ke-leivio 55 metų sukaktuvinį pokylį buvo atvykęs su sa-vo didele šeima, net 12 as-menų, nors jaunųjų anūkų dalis dalyvauti negalėjo.

Velionis buvo kilęs iš Uk-mergės padangės, į Ameriką atvyko 1904 metais ir visą laiką gyveno Bostone ir jo apylinkėse.

Jis paliko liūdinčias žmo-ną Oną, tris dukteris: Leną Janulienę, Anna Lane ir Louise Vandenberghe su šeimomis. Jiems visiems reiškiamo gilią užuojautą.

Visur buvęs apsigyveno Bostone

Praeitą šeštadienį mus ap-lankė Vladas Naujokaitis, kuris apkelia po pusę pasaui-o ir sustojęs Bostone žada jau niekur kitur nebesikelti.

V. Naujokaitis gimė Ang-lijoje, bet dar mažas su tė-vais grįžo į Lietuvą ir ten užaugo. 1938 metais iš Lie-tuvos sugrįžo į Skotiją, iš ten 1951 metais išvažiavo į Australiją, ten pabuvęs iki 1958 m. išvažiavo į N. Ze-landiją, iš kur 1961 m. at-vyko į Bostoną. Iš čia dar buvo nuvažiavęs į Kanadą su broliais pasimatyti, grįžęs jau gavo darbą ir žada čia pastoviai gyventi.

Kapočiai vieši Shenandoah

Dr. Anthony Kapocius su savo žmona ir seserimi Mar-garet Michelsoniene šią sa-vaite svečiuojasi savo gimta-jame Shenandoah'ry, Pa. Grįžta šį sekmadienį.

Tiktai Tris Dienas!

RODOMI VOKIŠKOJO ORDINO RITERIAI

KRYŽIUOČIAI

Europos Didžiausias Filmas Su Angliškais Parais 3 VALANDŲ EASTMAN SPALVUOTAS CINEMASKOPAS

Pažiūrėkite kaip kryžiaus riteriai kariavo prieš lenkus, lietuvius, slavus ir Baltijos tautas! Pamatykite 1410 metų ŽALGIRIO Mūšio panoramą

* TIKTAI TRIS DIENAS — 7 VAIDINIMAI *
Penktadienį, lapkričio 10 dieną 6 ir 9 valandais vakare
Šeštadienį, lapkričio 11 d. 1 val. p. p., 4:30 ir 8 val. vakare
Sėkmadienį, lapkričio 12 d. 6 ir 9 valandais vakare

NEW ENGLAND MUTUAL HALL
225 CLARENDON STREET, BOSTONE

NEPRALEISKIME PROGOS PAMATYTI TĄ PUIKŲ PAVEIKSLĄ

Jonas VAZNELIS
Bosas-baritonas

Išleina "Lietuvių Išeivija Amerikoje"

Lapkričio mėnesį išleina virš 500 puslapių knygą "Lietuvių Išeivija Amerikoje," kurią parašė Stasys Mi-chelsonas. Knygos kaina \$5 kietais viršeliais ir \$4 mink-štais viršeliais. Knygą jau galima dabar užsisakyti.

Knygą leidžia "Keleivio" leidykla.

Nauja šeima

Spalio 14 d. karo inž. Liu-tovaras Gražulis susituokė su Janina Vasiliauskaitė. Daur laimės!

LAISVĖS VARPAS

NAUJOSIOS ANGLIJOS LIETUVŲ KULTŪRINIO RADIO PROGRAMA

Sekmadieniais 8-9 val. ryte
AM Bangomis 1190 kilociklų
FM Bangomis 105.7 megaciklų
IS WEOX, Framingham, Mass.

VEDEJAS—P. VIŠČINIS
47 Banks St.

BROCKTON 18, MASS.
Tel. JUNiper 6-7209

The Apothecary LIETUVIŠKA TIKRA VAISTINĖ

Parduodame tikrai vaistus, išpildome gydytojų re-ceptus ir turime visus gatavus vaistus.

Jei reik vaistų — eikite į lietuvišką vaistinę.

Sav. Emanuel L. Rosengard, B. S., Reg. Pharm.

382 a W. Broadway, tarp E ir F gatvių, SO. BOSTON.

Telefonas AN 8-6020

Nuo 9 val. ryto iki 8 val. v., išskyrus šventadienius ir sekm.

A. Andriulionis dar ligoninėje

Antanas Andriulionis po operacijos dar tebeguli Carney ligoninėje, bet šią savaitę iškis galėsįs grįžti namo.

BUTAS NUOMAI

Penkių gražių kambarių su visais pa-rengtais daugumai be vaikų, ge-ty susisiekimas. Kreiptis į savini-nį

27 Dunlap St., Dorchester 443

PRANEŠIMAS

Globe Parcel Service, Inc. staiga praneša, kad siunti-nių siuntime jokių pakei-timų ir trukdymų nėra. Mū-ų priminti siuntiniai nuolat normaliai.

Prašome įsidėmėti, kad mes nieko bendro neturime su tomis įstaigomis, kurios priėmė jūsų siuntinius ir pi-nigus, nepajėgė siuntinių pristatyti adresatams.

Kartu primena, kad jau laikas siųsti kaledinius siun-tinius, kad giminės ir arti-mieji laiku juos gautų.

Mūsų įstaigoje So. Bosto-ne turime didelį pasirinkimą visokių medžiagų, skarelų, odų ir kitokių prekių, ku-rias siunčiams parduodame savikaina. Kviečiame apsi-lankyti.

Globe Parcel Service, Inc.
390 West Broadway
South Boston, Mass.
Telefonas: AN 8-8764
Vedėjas J. Adomonis (Skelb.)

Peter Maksvytis

Carpenter & Builder

925 E. Fourth St.,

So. Boston

Atlieku visus patalynės, remon-to ir projektavimo darbus iš lau-ko ir viduje, gyvenamųjų namų ir bižnio pastatų, pagal Jūsų reika-lavimą. Sauskute visados iki 9 va-landų vakaro.

Telefonas AN 8-3630

GR 9-1805 ir AN 8-9304

Dengiame Stogus

Ir Taisome Juos

ZVYRU ir SMALA TAIŠOM

Taisome, šingeliuojame, den-giame aliuminijum ir dažo-me iš lauko sienas.

Free Estimates

SAUKTI PO 5 VAL. VAKARO

Du broliai lietuviai

Charles ir Peter Kislauskai

Garantuojame gerą darbą

Apsidrausk

NUO LIGŲ IR NELAIMIŲ

Draudžiame nuo polio, viso-kių kitokių ligų ir nuo nelai-mių (ugnis, audra ir kt.)

Visais insurance reikalais kreiptis:

BRONIS KONTRIM

Justice of the Peace—Constable

598 E. Broadway

So. Boston 27, Mass.

Tel. AN 8-1761 ir AN 8-2483

Dažau ir Taisau

Namus iš lauko ir viduje.

Lipdau popierius ir taisau viską, ką pataisyti reikia.

Nauduju tik geriausią medžiagą.

JONAS STARINSKAS

220 Savin Hill Ave.

Dorchester, Mass.

Tel. CO 5-5854

Charles J. Kay

LIETUVIS

Plumbing—Heating—Gas—Oil

Į Gazo šilumą permaitinti \$275

Telefonas: CO 5-5839

12 MT. VERNON STREET

DORCHESTER 25, MASS.

BUTAS NUOMAI

Keturi kambariai trečiame aukšte, baltos sienos, šiltas vanduo, batas, pečiui, šeimai be vaikų, So. Bostone, 5 Grimes St. Apžiūrėti vakarais po 5 val. ir šeštadieniais bei sekmadieniais. (42)

Bay View Realty Co

Real Estate - Insurance
Notary Public

Antanas JUKNEVICIUS
Bronius MIKONIS

LICENSED BROKERS

Įžiningas patarnavimas perkan-tiems, parduodantiems, ir drau-ziantiems namus, ūkius, ir vers-lus Bostone ir apylinkėse.

1672 DORCHESTER AVE.
DORCHESTER 22, MASS.

Office AV 8-4144

Tel. AV 8-4144 ir CO 5-8841

RADIJO PROGRAMA

Seniausia Lietuvių Radijo Programa Naujojo Anglijoje iš stoties WLYN, 1360 ki-lociklų, veikia sekmadieniais nuo 1 iki 1:30 val. die-ną. Perduodama: Vėliausių pasaulinių žinių santrauka ir komentarai, muzika, dai-nos ir Magdutes pasaka.

Biznio reikalais kreiptis į Baltic Florists gėlių ir dova-nų krautuve, 502 E. Broad-way, So. Bostone. Telefo-nas AN 8-0489. Ten gauna-mas ir Keleivis.

Tel. AV 2-4026

Dr. John Repshis

LIETUVIS GYDYTOJAS

Valandos: 2-4 ir 6-8

Sekmadieniais ir šventadieniais pagal susitarimą

495 Columbia Road

Arti Upham's Corner

Dorchester, Mass.

Tel. AN 8-2712 arba BI 4-9013

Dr. J. C. Seymour

(LANDZIUS)

Lietuvių Gydytojas ir Chirurgas

Vartoja vėliausios konstrukcijos X-RAY aparatą

pritaiko akinius

VALANDOS: nuo 2-4, nuo 7-8

534 BROADWAY

SOUTH BOSTON, MASS.

TELEFONAS AN 8-2805

Dr. J. L. Pasakarnis

Dr. Amelia E. Rodd

OPTOMETRISTAI

VALANDOS:

Nuo 9 ryto iki 6 vakaro

Trečiadieniais ofisas uždarytas

447 BROADWAY

SOUTH BOSTON, MASS.

A. J. NAMAKSY

Real Estate & Insurance

409 W. BROADWAY

South Boston, Mass.

Office Tel. AN 8-0948

Ketvirtis & Co.

JEWELERS

Laikrodžiai-Deimantai

Papuošalai

Elektros Prietaisai

Rūpestingai taisome laikrodžius, žiedus, papuošalus

379 W. BROADWAY

SOUTH BOSTON

Tel AN 8-4649

Flood Squire

Hardware Co.

Savininkas N. J. ALEKNA

628 EAST BROADWAY

SOUTH BOSTON, MASS.

TELEFONAS AN 8-4148

Benjamin Moore Dažai

Popierios Sienoms

Stiklas Langams

Visokie reikmenys namams

Reikmenys plumberiams

Visokie geležies daiktai